

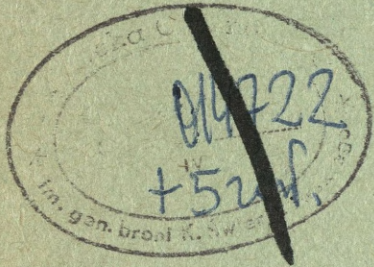
Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

TAJNE

Egz. Nr. 495

ZESZYT TAKTYCZNY

3(57)

stosca

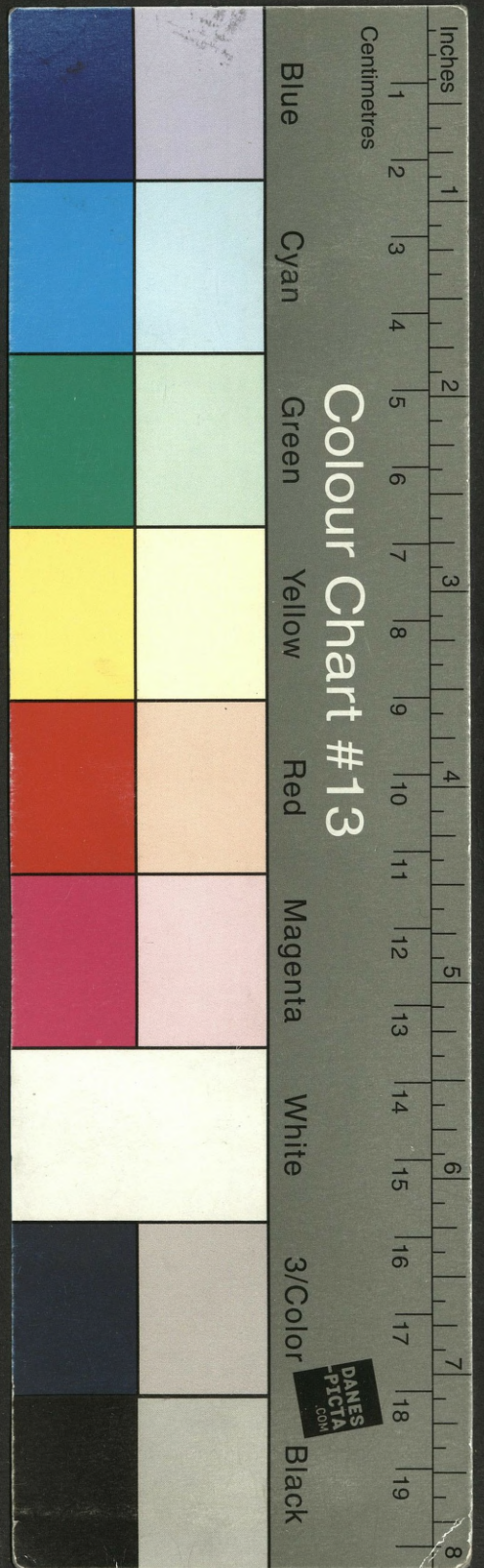
WARSZAWA AKADEMIA NAUKOWA ASG WP

1971

Archiwum Biuletynów i Zbiórki Specjalnych

Nr ewid.

039818

Colour Chart #13

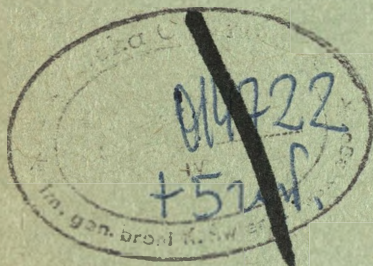
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

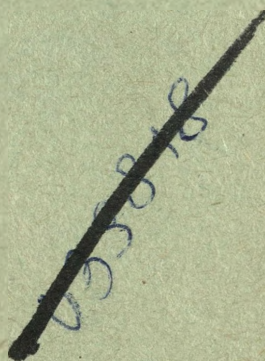

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

~~TAJNE~~

Egz. Nr.....495

ZESZYT TAKTYCZNY
3(57)

WARSZAWA AKADEMIA NAUKOWA ASG WP

1971

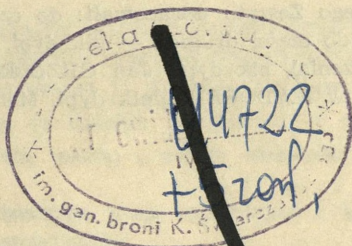
Archiwum: Dział Zbiórki Specjalnych

Nr ewid.

~~039848~~

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO~~

~~TAJNE~~

Egz. Nr. 495

ZESZYT TAKTYCZNY

3(57)

*Opis. pkt
12657
▽*

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Dzierż. Zbiór. Specjalnych
Nr ewid. 039818

WARSZAWA

1971

Material do niniejszego Zeszytu opracowali: do części pierwszej — płk dypl. Stanisław MISTEWICZ; do części drugiej — płk dypl. mgr Mieczysław ŁUCZYŃSKI (główny autor ćwiczenia), płk dypl. Jan GRZELECKI, ppłk dypl. Władysław BOBRYK, ppłk dr Waław IZYDOREK, ppłk dypl. Marian LASZCZYK, ppłk dypl. mgr Henryk MAJEWSKI.

dypl. Mieczysław Łuczyński
FC 2028

SPIS TREŚCI

	Str.
Część pierwsza: ORGANIZACJA I PROWADZENIE DZIAŁAŃ SPECJALNYCH W NATARCIU DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ (Rozwiązanie zadania zamieszczonego w Zeszytcie Taktycznym nr 9/54, 1970 r.)	5
Wypracowanie decyzji do działań specjalnych w natarciu 5 DZ . . .	5
1. Ocena nieprzyjaciela, terenu i wojsk własnych w rejonie działania grup specjalnych	5
2. Wybór rejonów działania grup specjalnych i kalkulacje ich przetrzutu na tyły nieprzyjaciela	8
3. Postawienie zadań grupom specjalnym	11
4. Postawienie zadań przez dowódcę grupy specjalnej nr 1 poszczególnym podgrupom	17
Część druga: NATARCIE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO W NOCY	21
1. Podstawowe właściwości natarcia pułku zmechanizowanego w nocy	21
2. Założenie ogólne do tematu: Natarcie pułku zmechanizowanego w nocy	29
3. Sytuacja artyleryjska 16 pz	34
4. Sytuacja inżynierska 16 pz	36
5. Sytuacja techniczna 16 pz	38
6. Sytuacja tyłowa 16 pz	42
Załączniki:	
Do części pierwszej:	
Nr 1 — Organizacja łączności radiowej grup specjalnych w natarciu 5 DZ.	
Nr 2 — Mapa robocza pomocnika szefa rozpoznania 5 DZ ds. działań specjalnych.	
Nr 3 — Plan działania grupy specjalnej nr 1 na tyłach nieprzyjaciela.	
Do części drugiej:	
Nr 1 — Arkusz identyfikacji wojsk nieprzyjaciela.	
Nr 2 — Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu o 17.30 3.8.	

CZEŚĆ PIERWSZA

ORGANIZACJA I PROWADZENIE DZIAŁAŃ SPECJALNYCH W NATARCIU DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ

(Rozwiązanie zadania zamieszczonego w Zeszycie Taktycznym
nr 9/54, 1970 r.)

WYPRACOWANIE DECYZJI DO DZIAŁAŃ SPECJALNYCH W NATARCIU 5 DZ

Pomocnik szefa wydziału rozpoznawczego 5 DZ ds. działań specjalnych po otrzymaniu wytycznych do ich organizacji na tyłach wojsk nieprzyjaciela zapoznał się z zadaniem dywizji, a następnie przystąpił do wypracowywania decyzji dotyczącej użycia grup specjalnych w natarciu dywizji.

I. OCENA NIEPRZYJACIELA, TERENU I WOJSK WŁASNYCH W REJONIE DZIAŁANIA GRUP SPECJALNYCH

(Czas operacyjny — 19.20 7.6)

a) Ocena działań nieprzyjaciela w pasie natarcia 3 A

Związki taktyczne 2 KA (NZ) po nieudanych próbach powstrzymania natarcia wojsk 3 A „Wschodnich” na rubieży rz. BUG oraz poniesieniu znacznych strat w sile żywej i sprzęcie wycofują się w kierunku BRZEŚĆ — płd. WARSZAWA, prawdopodobnie z zamiarem powstrzymania dalszego natarcia wojsk 3 A w oparciu o kolejne rubieże terenowe i rz. WISŁA. Jednocześnie nieprzyjaciel podciąga z głębokich tyłów operacyjnych świeże siły około dwóch dywizji, prawdopodobnie z zamiarem ich użycia do załamania natarcia wojsk 3 A „Wschodnich” i rozwinięcia natarcia na kierunku WARSZAWA — BRZEŚĆ.

Na podstawie zdobytych danych o przeciwniku można wnioskować, że 2 KA (NZ) w składzie: 7, 11 DZ i 35 BZ ugrupowany jest w jeden rzut, mając odwód w sile do jednej brygady.

Na prawym skrzydle korpusu znajduje się 7 DZ nieprzyjaciela, która prowadzi działania obronno-zaczepe na rubieży REPKI (0694), SIEDLCE, ŁUKÓW (5694). Dywizja rozciągnięta jest na froncie szerokości około 50 km. Należy sądzić, że straty dywizji w ludziach i sprzęcie wynoszą około 50%. Styk między 7 i 11 DZ nieprzyjaciela — prawdopodobnie w rejonie płd. SIEDLCE.

Na lewym skrzydle korpusu działania obronne prowadzi 11 DZ przeciwnika w oparciu o rubież rz. BUG. Dywizja rozciągnięta jest na froncie około 40 km. Straty dywizji w ludziach i sprzęcie — około 40%.

W głębi obrony korpusu, tj. w rejonie wsch. PRAGA, grupuje się odwód przeciwnika w sile około brygady. Odwód ten może być użyty do wykonania kontrataku lub obsadzenia rubieży obronnej na odcinku HALINÓW, KOŁBIEL. Jednocześnie na kierunku obrony korpusu podciąga się z głębi operacyjnej świeże siły około dywizji.

Desant śmigłowcowy nieprzyjaciela (w sile około brygady) wysadzony w rejonie płd. BIAŁA PODLASKA ma prawdopodobnie wiązać walką przegrupowujące się wojska 3 A i dezorganizować dowóz zaopatrzenia.

Dywizjon Honest John, rozmieszczony prawdopodobnie w rejonie lasu płd. KOTUN (8074), kol. CHLEWISKA (8074), TRZEMUSZKA, w ciągu nocy może być przegrupowany na nowe stanowiska startowe w rejonie płn. KOŁBIEL.

b) Ugrupowanie oraz działanie wojsk npla w pasie natarcia 5 DZ

W pasie natarcia 5 DZ i jej sąsiadów działania obronne prowadzą oddziały 7 DZ nieprzyjaciela. Dywizja jest ugrupowana w jeden rzut z odwodem w sile od 1 do 2 batalionów, które rozmieszczone są prawdopodobnie w rejonie płd. KAŁUSZYN (8654), WÓLKA RAFAŁOWSKA (8054), CEGŁÓW (8050).

Z posiadanych wiadomości o przeciwniku oraz analizy terenu wynika, że 7 DZ nieprzyjaciela ugrupowana jest w sposób następujący:

W centrum ugrupowania dywizji działania obronno-zaczepekne prowadzi 20 BZ nieprzyjaciela w oparciu o masywy leśne i podmokły teren. Ugrupowanie brygady — w jeden rzut z odwodem w sile około dwóch plutonów, który może być rozmieszczony w rejonie TRZCINIEC (6876), WOLA WODYŃSKA (6672), OLSZYC WŁOŚCIAŃSKI (6676).

Na lewym skrzydle 7 DZ nieprzyjaciela znajduje się prawdopodobnie 19 BZ. Brygada ta w ciągu nocy może odtworzyć odwód i przegrupować go w rejon MOKOBODY (9276), las (9682), TRZEBNIEW (0078).

21 BPanc o godz. 18.30 7.6 została użyta do wykonania kontrataku w kierunku ŁUKÓW — ŁOSICE. Głównym celem kontrataku tej brygady jest prawdopodobnie powstrzymanie natarcia naszych wojsk oraz przygotowanie rubieży dogodnych do prowadzenia przez dywizję działań opóźniających. W wypadku załamania się kontrataku brygada przejdzie prawdopodobnie do drugiego rzutu dywizji, grupując się w rejonie płd. MIŃSK MAZOWIECKI, KOŁBIEL, las (7844).

W wypadku włamania się oddziałów 5 DZ w głąb ugrupowania 7 DZ nieprzyjaciela należy liczyć się z nowym kontratakiem 21 BPanc., który może być wykonany z rubieży:

— CEGŁÓW, MROZY (8054) w kierunku MROZY, las (6078);

— MROZY, PEŁCZANKA (8250) w kierunku MROZY, WĘGRÓW.

W wypadku niewykonania kolejnego kontrataku przez nieprzyjaciela należy się liczyć z wykorzystaniem tych sił do obsadzenia rubieży obronnej na odcinku:

— BOJMIE (8664), zach. SEROCZYN (6462);

— płd. MIŃSK MAZOWIECKI, płn. GARWOLIN.

7 DZ nieprzyjaciela mimo szerokiego pasa obrony jest w stanie prowadzić działania opóźniające w oparciu o masywy leśne w rejonie: płn. ŁUKÓW, płd. MROZY, płd. WĘGRÓW. Umożliwia to przeciwnikowi podciągnięcie z głębi operacyjnej świeżych sił i obsadzenie nimi rz. WISŁY na odcinku płd. WARSZAWA, WARKA. Podejście tych sił (około dywizji) do rz. WISŁA możliwe jest w godzinach południowych 8.6.

c) Ocena nieprzyjaciela i terenu w rejonie działania grup specjalnych

W przewidywanym rejonie działania grup specjalnych dywizji stwierdzono rozbudowę rubieży obronnych na odcinku: płn. KOŁBIEL — wsch. GARWOLIN i płn. GÓRA KALWARIA — KONARY siłami ludności cywilnej i maszynami inżynieryjnymi. Stwierdzono też rozbudowę stanowiska startowego dla wyrzutni w rejonie płn. KOŁBIEL, a w rejonie lasu (6604) wykryto połowy skład amunicji jądrowej. W rejonie lasu płd. ZABIEŻKI (0232), zach. GARWOLIN, wsch. OSIECK znajdują się składy amunicji artyleryjskiej i strzeleckiej oraz materiałów pędnych i chemicznych. Na kierunku działania dywizji nieprzyjaciel podciąga odwody w sile około dwóch dywizji, które do rz. WISŁA mogą podejść w godzinach południowych 8.6.

Teren w planowanym rejonie działań grup specjalnych, szczególnie obecność kompleksów leśnych, głównie w rejonie KOŁBIEL, zach. GARWOLIN, wsch. KARCZEW oraz na zach. brzegu rz. WISŁA, sprzyja skrytemu działaniu grup. Rzeka WISŁA tworzy naturalną przeszkodę wodną na kierunku natarcia naszych wojsk. Ruch wojsk na prawym brzegu rz. WISŁA będzie się odbywać tylko po drogach. Teren w rejonie działania grup jest w wielu miejscach podmokły i poprzecinany małymi strumieniami. Obserwacja na wschodnim brzegu rz. WISŁA będzie ograniczona ze względu na występujące tam lasy i zarośla. Na lewym brzegu rz. WISŁA zarówno drożnia, jak i zabudowa terenu są bardziej rozwinięte niż po stronie wschodniej. Teren po zachodniej stronie WISŁY góruje znacznie nad terenem po prawej stronie rzeki. Obserwację utrudnia też duża ilość sadów.

d) Cele i zadania grup specjalnych w natarciu 5 DZ

5 DZ będąca w pierwszym rzucie operacyjnym 3 A otrzymała następujące zadanie: przełamać doraźnie zorganizowaną obronę nieprzyjaciela i nie dopuścić do wycofania jego sił na zachodni brzeg rz. WISŁA. Realizując zadanie bliższe dywizja rozbija 20 BZ i opanowuje rubież: SOSNOWE (8064), ŁUKOWIEC (6858), LATOWICZ (6654), STOCZEK ŁUKOWSKI (5866). W ramach zadania następnego odpiera kontratak odwodów 7 DZ, rozwija powodzenie w kierunku płn. ŁUKOWIEC (5868), KOŁBIEL, GÓRA KALWARIA, forsuje rzekę WISŁA i do końca dnia opanowuje rubież: ŁUBNA (6608), GROBICE (5406), PIASECZNO (4212). W dniu następnym jest w gotowości do kontynuowania natarcia w kierunku GÓRA KALWARIA, RAWA MAZOWIECKA.

Celem działań specjalnych prowadzonych na korzyść dywizji jest wykrywanie i niszczenie środków jądrowych, składów z amunicją jądrową

wą i konwencjonalną, materiałów pędnych i chemicznych, wykrywanie podchodzenia świeżych sił z głębi operacyjnej oraz obsadzanie nimi rubieży na kierunku: MIĘDZYRZEC, płd. KOŁBIEL, GÓRA KALWARIA, GRÓJEC.

Głównym zadaniem grup specjalnych wysyłanych na tyły przeciwnika w pasie natarcia dywizji jest:

- ustalenie czasu zajmowania stanowisk startowych przez wyrzutnie HONEST JOHN w rejonie płn. KOŁBIEL i płn. BUCZYNÓW (5812c);
- ustalenie rozmieszczenia składu amunicji artyleryjskiej i strzeleckiej w rejonie lasu (6332), a następnie jego zniszczenie;
- potwierdzenie rozmieszczenia posterunku obserwacji sił powietrznych nieprzyjaciela w rejonie (6436) i naprowadzanie na niego własnego lotnictwa;
- wykrycie i zniszczenie składu materiałów pędnych przeciwnika w rejonie PILAWA (5636);
- ustalenie rozmieszczenia składów chemicznych w rejonie lasu (5236);
- wykrycie czasu obsadzania rubieży obronnych przez nieprzyjaciela na odcinkach: KOŁBIEL, GOCLAW, wsch. GARWOLIN oraz płn. GÓRA KALWARIA, płn. MNISZÓW;
- śledzenie przegrupowywania wojsk nieprzyjaciela na kierunkach: KUFLEF (7456), GÓRA KALWARIA oraz STOCZEK ŁUKOWSKI, GARWOLIN;
- naprowadzanie lotnictwa na wykryty połowy skład amunicji jądrowej w rejonie lasu (6604);
- ustalenie intensywności dowozu i ewakuacji urządzeń tyłowych npla przez mosty w rejonie GÓRA KALWARIA;
- ustalenie czasu podejścia świeżych sił nieprzyjaciela z głębi operacyjnej na kierunkach: SKIERNIEWICE, GÓRA KALWARIA oraz RAWA MAZOWIECKA, GRÓJEC.

Zgodnie z otrzymanym zadaniem działania specjalne mają być prowadzone w rejonie KOŁBIEL, GARWOLIN, GRÓJEC. Do wyżej wymienionego rejonu zamierzam przerzucić cztery grupy specjalne. Grupy te zostaną przerzucone na tyły nieprzyjaciela za pomocą śmigłowców Mi-2 i samolotu transportowego IŁ-14. Śmigłowce przybędą na lądowisko w rejonie wsch. skraj lasu (7418) o godz. 20.30, a samolot transportowy — o godz. 20.30 7.6 na lotnisko połowe w rejonie płd. skraj lasu (7454c).

II. WYBÓR REJONÓW DZIAŁANIA GRUP SPECJALNYCH I KALKULACJE ICH PRZERZUTU NA TYŁY NIEPRZYJACIELA

1. Wybór rejonów działań dla grup specjalnych

Z oceny dotychczasowych działań nieprzyjaciela, oceny terenu w planowanym rejonie działania grup i otrzymanego zadania wynika, że należałoby mieć: dwie grupy specjalne na głównym kierunku ude-

rzenia dywizji, jedną na pomocniczym kierunku działania i jedną grupę do wykrywania podejścia świeżych sił nieprzyjaciela z głębokości operacyjnej.

Mając na uwadze właściwości terenu w pasie natarcia dywizji, rozmieszczenie wojsk nieprzyjaciela oraz cele i zadania grup specjalnych, wskazane byłoby przydzielić poszczególnym grupom następujące rejony:

- grupie specjalnej nr 1 (kryptonim — GROM) — pñ. KOŁBIEL, wsch. GOCLAW, PODBIEL, DĄBRÓWKA (7024);
- grupie specjalnej nr 2 (kryptonim — WICHER) — GARWOLIN, wsch. OSIECK, PUZNÓW (6038);
- grupie specjalnej nr 3 (kryptonim — ORZEŁ) — pñd. GÓRA KALWARIA, wsch. ZALESIE GRN. (6602), DĘBÓWKA (6612);
- grupie specjalnej nr 4 (kryptonim — SOKÓŁ) — wsch. GRÓJEC, las (4484), KRUSZEW (5484).

2. Kalkulacja przerzutu grup specjalnych na tyły nieprzyjaciela

Szybkość przelotowa śmigłowca wynosi 140 km/godz., a samolotu — 300 km/godz. Szybkość poruszania się grupy specjalnej w terenie — 4 km/godz. Szybkość jazdy samochodu osobowo-terenowego w terenie — 40 km/godz. Wschód słońca w dniu 8.6 — 3.16, świt — 2.19, zachód słońca — 19.52, zmrok — 20.49.

Grupa specjalna po wylądowaniu na tyłach przeciwnika powinna przystąpić do wykonywania zadania przed nastaniem świtu, tj. o godz. 2.19 8.6.

a) Grupa specjalna nr 1 („GROM”)

Odjazd grupy z dotychczasowego rejonu rozmieszczenia — las (6802) — na lądowisko w rejonie wsch. skraj lasu (7418c) nastąpi o 20.42 7.6. Odlot grupy z lądowiska — o 21.17. Gotowość grupy do działania na tyłach ugrupowania przeciwnika — godz. 2.19 8.6. Przy ustalaniu czasu rozpoczęcia działań grupy specjalnej nr 1 przyjęto, że:

- na przejazd grupy z dotychczasowego rejonu jej rozmieszczenia do lądowiska śmigłowców (odległość około 20 km) potrzeba 30 min., a na załadowanie grupy na śmigłowce — 5 min. Grupa powinna więc odjechać na lądowisko o 20.42 7.6;
- na przelot śmigłowcem z rejonu (7418c) do rejonu działania grupy (odległość około 95 km) potrzeba 42 min. Start śmigłowca powinien więc nastąpić o 21.17 7.6;
- na przemarsz z miejsca lądowania grupy (6624) do rejonu bazy (6629d) — odległość około 5 km — potrzeba około 75 min., a na postawienie zadań przez dowódcę grupy — 20 min. Grupa specjalna powinna więc opuścić miejsce lądowania o godz. 21.59 7.6;
- na dojsię z bazy — las (6629) — do posterunku obserwacyjnego w rejonie pñ. KOŁBIEL (odległość około 7 km) potrzeba około 105 min. Aby zająć i urządzić ww. posterunek przed nastaniem świtu, grupa powinna wyjść z bazy o 23.34 7.6;
- na urządzenie posterunku obserwacyjnego potrzeba minimum 60 minut.

b) Grupa specjalna nr 2 („WICHER”)

Odjazd grupy z dotychczasowego rejonu rozmieszczenia — las (6802) — na lądowisko w rejonie wsch. skraj lasu (7418c) nastąpi o 21.12 7.6. Odlot grupy z lądowiska — o 21.47. Gotowość grupy do działania na tyłach nieprzyjaciela — godz. 2.19 8.6.

Kalkulując czas przerzutu grupy specjalnej nr 2 na tyły nieprzyjaciela przyjęto, że:

- na przejazd grupy z rejonu jej rozmieszczenia do lądowiska śmigłowców (odległość około 20 km) potrzeba 30 min., a na załadowanie grupy na śmigłowiec — 5 min. Grupa specjalna powinna więc odjechać na lądowisko o 21.12 7.6;
- na przelot śmigłowcem z rejonu (7418c) do rejonu działania grupy (5626) — odległość około 95 km — potrzeba 42 min. Wylot śmigłowca powinien więc nastąpić o 21.47 7.6;
- na przemarsz grup z miejsca lądowania śmigłowca (5626) do rejonu bazy (5632d) — odległość około 6 km — potrzeba około 90 min., a na postawienie zwiadowcom zadań przez dowódcę grupy — około 20 min. Grupa powinna więc opuścić miejsce lądowania o godz. 22.29 7.6;
- na dojście z bazy w rejonie lasu (5632d) do posterunku obserwacyjnego w rejonie (5636) — odległość około 4 km — potrzeba 60 min. Aby zająć ww. posterunek, urządzić go i przystąpić do wykonywania zadania przed nastaniem świtu, grupa powinna wyjść z bazy o 0.19 8.6;
- na urządzenie posterunku obserwacyjnego potrzeba minimum 60 minut.

c) Grupa specjalna nr 3 („ORZEL”)

Odjazd grupy z dotychczasowego rejonu rozmieszczenia — las (6802) — na lądowisko w rejonie wsch. skraj lasu (7418c) nastąpi o 19.47 7.6. Odlot grupy z lądowiska — o 20.22 7.6. Gotowość grupy do działania na tyłach przeciwnika — godz. 2.19 8.6.

Kalkulując czas przerzutu grupy specjalnej nr 3 na tyły nieprzyjaciela przyjęto, że:

- na przejazd grupy z rejonu jej rozmieszczenia do lądowiska śmigłowców (7418c) — odległość około 20 km — potrzeba 30 min., a na załadowanie grupy specjalnej na śmigłowiec — 5 minut. Grupa powinna więc odjechać na lądowisko o 19.47 7.6;
- na przelot śmigłowcem z lądowiska (7418c) do rejonu działania grupy (6002) — odległość około 120 km — potrzeba 52 min. Wylot śmigłowca powinien więc nastąpić o 20.22 7.6;
- na przemarsz grupy z miejsca lądowania śmigłowca (6002) do rejonu bazy las (6408) — odległość około 8 km — potrzeba około 2 godz., a na postawienie zwiadowcom zadań przez dowódcę grupy — 20 min. Grupa powinna więc opuścić miejsce lądowania o 21.14 7.6;
- na dojście z bazy w rejonie lasu (6408) do posterunku obserwacyjnego w rejonie płn. skraj GÓRA KALWARIA — odległość

ok. 7 km — potrzeba około 105 min. Aby zająć ww. posterunek, urządzić go i przystąpić do wykonywania zadania przed nastaniem świtu, grupa musi wymaszerować z bazy o 23.34;

- na urządzenie posterunku obserwacyjnego potrzeba minimum 60 minut.

d) Grupa specjalna nr 4 („SOKÓŁ”)

Odjazd grupy z dotychczasowego rejonu rozmieszczenia — las (6802) — na lotnisko polowe (7454) nastąpi o 18.24 7.6. Odlot grupy z lotniska samolotem IŁ-14 — o 19.45 7.6. Gotowość grupy do działania na tyłach przeciwnika — godz. 2.19 8.6.

Kalkulując czas przerzutu grupy specjalnej nr 4 na tyły nieprzyjaciela przyjęto, że:

- na przejazd grupy samochodem z rejonu jej rozmieszczenia do lotniska polowego (7454) — odległość około 60 km — przy szybkości jazdy samochodu 40 km/godz. potrzeba 90 minut. Grupa powinna więc odjechać na lotnisko o 18.24 7.6;
- na przelot grupy samolotem z lotniska polowego (7454) do rejonu desantowania nr 1 (3882) — odległość około 175 km — potrzeba 35 min. Szybkość samolotu IŁ-14 — 300 km/godz. Wylot samolotu powinien nastąpić o 19.54 7.6;
- na zebranie się zwiadowców po zrzucie i zakopanie spadochronów — 1 godzina (21.29);
- na przemarsz grupy z miejsca zbiórki do rejonu rozmieszczenia bazy (4684) — odległość około 8 km — potrzeba 2 godz., a na postawienie zwiadowcom zadań przez dowódcę grupy specjalnej — 20 minut. Grupa powinna więc rozpocząć marsz do rejonu bazy o 21.29;
- na dojście z bazy (4684) do posterunku obserwacyjnego (5282) — odległość około 6 km — potrzeba około 90 min. Grupa specjalna powinna więc rozpocząć wymarsz — po krótkim odpoczynku w bazie — w celu zajęcia posterunku o 23.50;
- na urządzenie posterunku obserwacyjnego potrzeba minimum 50 minut.

III. POSTAWIENIE ZADAŃ GRUPOM SPECJALNYM

(czas operacyjny 19.40 7.6)

Szef rozpoznania 5 DZ (pomocnik szefa rozpoznania do spraw specjalnych) — po dokonaniu oceny nieprzyjaciela i terenu na kierunku natarcia dywizji, wyborze rejonu działania grup i kalkulacji czasu ich przerzutu na tyły nieprzyjaciela — sporządził plan działania grup specjalnych w natarciu 5 DZ, a następnie po jego zatwierdzeniu przystąpił do organizowania działań i stawiania zadań bojowych poszczególnym dowódcom grup specjalnych.

a) **Zadanie grupy specjalnej nr 1**

1. Kryptonim grupy — „GROM”.
2. Skład i wyposażenie: ppor. NOWAK plus 7 zwiadowców. Grupę należy zaopatrzyć w żywność na okres trzech dni. Zabrać ze sobą jedną radiostację R-350, cztery radiostacje R-352, jedną ładownię akumulatorów E-348, cztery radiostacje do naprowadzania lotnictwa, osobiste uzbrojenie i wyposażenie oraz 120 kg materiału wybuchowego.
3. Rejon działania grupy specjalnej nr 1: płn. KOŁBIEL, GOĆŁAW (6438), (wyl.) PODBIEL (5424), DĄBRÓWKA (7024).
4. W rejonie działania grupy specjalnej nr 1 nieprzyjaciel przygotowuje rubież obronną na odcinku zach. KOŁBIEL, wsch. GARWOLIN, wykorzystując do tego celu ludność cywilną i maszyny inżynierskie. W rejonie płn. KOŁBIEL stwierdzono rozbudowę stanowiska startowego dla wyrzutni „HONEST JOHN”. Stanowisko to może być wykorzystane do odpalenia rakiety z ładunkiem jądrowym. W rejonie lasu (6433c) wukryto skład amunicji artyleryjskiej i strzeleckiej obsługiwany przez kompanię transportową. W rejonie działania grupy specjalnej mogą być dokonywane przegrupowania wojsk przeciwnika na kierunkach: SIENNICA — KOŁBIEL i GARWOLIN — KOŁBIEL. W rejonie tym znajdują się: kilka kompleksów leśnych, dwie główne drogi i jeden szlak kolejowy.
5. Zadania grupy specjalnej nr 1:
  - ustalić czas zajęcia stanowiska startowego przez wyrzutnie „HONEST JOHN” w rejonie płn. KOŁBIEL;
  - potwierdzić rozmieszczenie , a następnie zniszczyć skład amunicji artyleryjskiej i strzeleckiej w rejonie las (6333c);
  - umiejscowić, a następnie naprowadzić własne lotnictwo na radarowy posterunek obserwacji sił powietrznych nieprzyjaciela w rejonie (6436c);
  - potwierdzić rozbudowę rubieży obronnej na odcinku: zach. KOŁBIEL — GOĆŁAW;
  - ustalić czas i siły użyte przez nieprzyjaciela do obsadzenia rubieży obronnej na odcinku płn. KOŁBIEL, płd. GOĆŁAW;
  - śledzić przegrupowywanie wojsk nieprzyjaciela na kierunkach: SIENNICA (7142), KOŁBIEL, GÓRA KALWARIA i GARWOLIN, KOŁBIEL.
6. Przerzut grupy specjalnej nr 1 do rejonu działania nastąpi dwoma śmigłowcami Mi-2. Wyjazd grupy na lądowisko śmigłowcowe — godz. 20.42 7.6. Odlot grupy z lądowiska (7418c) o 21.17. Lądowanie grupy specjalnej nr 1 w nakazanym rejonie (6624) — godz. 21.59 7.6. Zapasowy rejon lądowania grupy — zach. STODZEW (6444c). Po wylądowaniu grupa udaje się do bazy (6629d), idąc początkowo drogą leśną (6626c), a następnie drogą polną (6628b) i lasem (6629c). Baza zapasowa w rejonie lasu (6329d) i (7127b). Punkt kontaktowy nr 1 w dniu 8.6 — c. 135 w lesie (6626b); zapasowy — las (6827b). Goto-

wość grupy specjalnej do działania z bazy (6629d) — godz. 23.34 7.6. Gotowość podgrupy nr 1 działającej w rejonie płn. KOŁBIEL — godz. 2.19 8.6.

7. Łączność z centrum nadawczo-odbiorczym grupa utrzymuje za pomocą radiostacji R-350. Łączność wewnątrz grupy — za pomocą radiostacji R-352. Kryptonimy, numery, hasła — zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych — pobrać w kancelarii. Dane z rozpoznania przekazywać za pomocą radiostacji R-350 co cztery godziny; pierwszy meldunek — o 3.19 8.6. Ważne wiadomości o nieprzyjacielu przekazywać na fali dyżurnej natychmiast.
8. Po wykonaniu zadania i wyjściu wojsk własnych poza rejon działania grupy ześrodkować się w rejonie lasu (6727b). Hasło — „AKCJA”.

b) Zadanie grupy specjalnej nr 2

1. Kryptonim grupy — „WICHER”.
2. Skład grupy: st. sierż. MOCHNACKI plus pięciu zwiadowców. Wyposażenie grupy: jedna radiostacja R-350, trzy radiostacje R-352, jedna ładownia akumulatorów E-348, pięć radiostacji do naprowadzania lotnictwa, żywności na trzy dni, osobiste uzbrojenie i wyposażenie oraz 80 kg materiału wybuchowego.
3. Rejon działania grupy specjalnej nr 2: GARWOLIN (5242), płn. STOCZEK (4834), NATOLIN (5430), JAŻWINY (5832), PUZNÓWKA (6038).
4. W rejonie działania grupy nieprzyjaciel przygotowuje rubież obronną na odcinku: PUZNÓWKA (6038), WYGODA (5840), JAGODNE (5442), wsch. GARWOLIN, wykorzystując do tego celu ludność cywilną i maszyny inżynieryjne. W rejonie pld. PILAWA wykryto skład materiałów pędnych przeciwnika, obsługiwany przez kompanię transportową. W rejonie lasu zach. WOLA RĘBKOWSKA (5236c) mieści się prawdopodobnie skład materiałów chemicznych. Przez obszar działań grupy przebiega linia kolejowa oraz droga pierwszej klasy z GARWOLINA na KOŁBIEL. W zachodniej i środkowej części rejonu działania grupy występują duże kompleksy leśne nadające się do rozmieszczenia wojsk przeciwnika i skrytego działania grupy specjalnej.
5. Zadania grupy specjalnej nr 2:
  - ustalić rozmieszczenie składu materiałów pędnych nieprzyjaciela w rejonie pld. PILAWA (5636a), a następnie podpalić go;
  - wykryć rozmieszczenie składu chemicznego w rejonie lasu zach. WOLA RĘBKOWSKA (5236c);
  - potwierdzić rozbudowę rubieży obronnej na odcinku PUZNÓWKA, WYGODA, JAGODNE, wsch. GARWOLIN;
  - ustalić czas i siły przeciwnika obsadzające rubież obronną na odcinku PUZNÓWKA, GARWOLIN;

— śledzić przegrupowywanie wojsk nieprzyjaciela na kierunku: STOCZEK ŁUKOWSKI, GARWOLIN; pld. GARWOLIN, KOŁBIEL.

6. Przerzut grupy specjalnej nr 2 do rejonu działania nastąpi śmigłowcem Mi-2 po trasie: ŁĘCZNOWOLA, DOMANICE, ptn. GARWOLIN. Wyjazd grupy na lądowisko — o 21.12 7.6. Odlot grupy z lądowiska (7418c) — o 21.47. Lądowanie grupy specjalnej nr 2 w rejonie lasu (5626b) — godz. 22.30. Zapasowy rejon lądowania grupy — ptn. GŁOSKÓW (5646a). Po wylądowaniu grupa udaje się do bazy w lesie (5632d), idąc początkowo drogą leśną (5634c), a następnie przez las (5636c). Zapasowa baza w rejonie lasu (5232c). Punkty kontaktowe w dniu 8.6: nr 1 — las (5630c), nr 2 — las (5234a); w dniu 9.6: nr 1 — las (5034c), nr 2 — las (5640). Gotowość grupy specjalnej do działania z bazy — godz. 0.19 8.6. Gotowość podgrupy do działania w nakazanym rejonie (5636) — godz. 2.19 8.6.
7. Łączność z centrum nadawczo-odbiorczą grupa specjalna utrzymuje za pomocą radiostacji R-350. Łączność wewnątrz grupy — za pomocą radiostacji R-352. Kryptonimy, numery, hasła — zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych — pobrać w kancelarii. Dane z rozpoznania przekazywać za pomocą radiostacji R-350 co cztery godziny; pierwszy meldunek o godz. 3.49 8.6. Ważne wiadomości o nieprzyjacielu przekazywać na fali dyżurnej natychmiast.
8. Po wykonaniu zadania i wyjściu wojsk własnych poza rejon działania grupy ześrodkować się w lesie (6727b). Hasło — „AKCJA”.

c) Zadanie grupy specjalnej nr 3

1. Kryptonim grupy „ORZEŁ”.
2. Skład grupy: st. sierż. DRAWAŃSKI plus pięciu zwiadowców. Wyposażenie grupy: jedna radiostacja R-350, trzy radiostacje R-352, jedna ładownia akumulatorów E-348, cztery radiostacje do naprowadzania lotnictwa, żywność na trzy dni, osobiste uzbrojenie i wyposażenie oraz 50 kg materiału wybuchowego.
3. Rejon działania grupy specjalnej nr 3: GÓRA KALWARIA, OSTROWIK (5616), CZAPLINEK (5610), DOBIESZ (6206), PILAWA (6604), DĄBRÓWKA (6812).
4. W rejonie lasu (6604) znajduje się połowy skład amunicji jądrowej. Pociski jądrowe gromadzone w wymienionym składzie dowożone są śmigłowcami transportowymi. W rejonie lasu (5812) stwierdzono rozbudowę stanowiska startowego dla wyrzutni rakiet. Stanowisko to może być wykorzystane do odpalenia rakiety z ładunkiem jądrowym. Na odcinku: zach. brzeg rz. WISŁA, wsch. DĄBRÓWKA (6812), GÓRA KALWARIA, BRZUMIN (5618) stwierdzono rozbudowę rubieży obronnej. Na rzece WISŁA w rejonie GÓRA KALWARIA istnieją dwa ważne mosty — jeden kolejowy, a drugi drogowy. Teren w rejonie działania grupy — równiny z dużą ilością małych lasów i sadów.

5. Zadania grupy specjalnej nr 3:
- potwierdzić rozmieszczenie połowego składu amunicji jądrowej w rejonie las (6604a) i naprowadzać na skład własne lotnictwo;
  - ustalić czas zajęcia stanowiska startowego przez wyrzutnię rakiętową w rejonie (5812);
  - ustalić czas i siły nieprzyjaciela użyte do obsadzenia zach brzegu rz. WISŁA na odcinku DĄBRÓWKA (6812), GÓRA KALWARIA, KRÓLEWSKI LAS (5416a) oraz
  - śledzić przegrupowywanie się wojsk nieprzyjaciela na kierunku: KOŁBIEL, GÓRA KALWARIA, PIASECZNO oraz GÓRA KALWARIA, GRÓJEC;
  - ustalić intensywność dowozu zaopatrzenia materiałowego wojsk i ewakuacji urządzeń tyłowych przez mosty w rejonie GÓRA KALWARIA;
  - ustalić czas podejścia świeżych sił przeciwnika z głębi operacyjnej na kierunku: SKIERNIEWICE, GÓRA KALWARIA; RAWA MAZOWIECKA, GRÓJEC, GÓRA KALWARIA.
6. Przerzut grupy specjalnej nr 3 do rejonu działania nastąpi śmigłowcem Mi-2 po trasie: ŁĘCZNOWOLA, DOMANICE, płd. GARWOLIN, płd. GÓRA KALWARIA. Wyjazd grupy na lądowisko (7418c) — o 19.47 7.6. Odlot śmigłowca z grupą z rejonu lądowiska — o 20.22 7.6. Lądowanie grupy specjalnej nr 3 w rejonie (6002) — godz. 21.14 7.6. Zapasowy rejon lądowania grupy (5402b). Po wylądowaniu grupa udaje się do bazy w lesie (6408c), idąc drogami polnymi, a następnie przez las (6002), las (6204b), las (6408c). Baza zapasowa grupy w rejonie lasu (6610d) i lasu (5606). Punkty kontaktowe w dniu 8.6: nr 1 — las (6204b), nr 2 — las (6608b); w dniu 9.6: nr 1 — las (6008b), nr 2 — las (5212 b). Gotowość grupy specjalnej do działania z bazy — godz. 23.34 7.6. Gotowość podgrup do działań w wyznaczonych rejonach — godz. 2.19 8.6.
7. Łączność z centrum nadawczo-odbiorczym grupa utrzymuje za pomocą radiostacji R-350. Łączność wewnątrz grupy — za pomocą radiostacji R-352. Kryptonimy, numery, hasła — zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych — pobrać z kancelarii. Dane z rozpoznania przekazywać za pomocą radiostacji R-350 co cztery godziny; pierwszy meldunek o 4.19 8.6. Ważne wiadomości o nieprzyjacielu przekazywać na fali dyżurnej natychmiast.
8. Po wykonaniu zadania i wyjściu wojsk własnych poza rejon działania grupy, ześrodkować się w rejonie lasu (5002b). Hasło — „AKCJA”.

d) Zadanie grupy specjalnej nr 4

1. Kryptonim grupy — „SOKÓŁ”.
2. Skład grupy: ppor. MAZANOWICZ plus pięciu zwiadowców. Wyposażenie grupy: jedna radiostacja R-350, trzy radiostacje R-352, sześć radiostacji R-254, jedna ładownia akumulatorów E-348, pięć radiostacji do naprowadzania lotnictwa, żywność na pięć dni, osobiste uzbrojenie i wyposażenie oraz 80 kg materiału wybuchowego.

3. Rejon działania grupy specjalnej nr 4: GRÓJEC, WOLA STAROWIEJSKA (4086), DĄBRÓWKA (4880), KRUSZEW (5484), LESZNOWOLA (5492), MIĘSY (4896), TUROWICE (4292).
4. W rejonie działania grupy znajduje się ważny węzeł drogowy, przez który nieprzyjaciel kieruje zaopatrzenie dla walczących wojsk. Drogi z rejonu GRÓJCA wyprowadzają na GÓRĘ KALWARIĘ i WARSZAWĘ. Siły nieprzyjaciela podciągane z głębi i przechodzące przez GRÓJEC mogą być kierowane na SKIERNIEWICE, GRÓJEC, GÓRĘ KALWARIĘ bądź też na ŁÓDŹ, RAWĘ MAZOWIECKĄ, GRÓJEC, GÓRĘ KALWARIĘ.
5. Zadanie grupy specjalnej nr 4:
  - ustalić czas podchodzenia świeżych sił przeciwnika z głębi operacyjnej w kierunku: SKIERNIEWICE, GRÓJEC, GÓRA KALWARIA i RAWA MAZOWIECKA, GRÓJEC, GÓRA KALWARIA;
  - ustalić intensywność dowozu zaopatrzenia i ewakuacji urządzeń tyłowych po drodze GÓRA KALWARIA, GRÓJEC;
  - śledzić przegrupowywanie wojsk przeciwnika na kierunku GÓRA KALWARIA, GRÓJEC;
  - ustalić stopień rozbudowy rubieży obronnej na odcinku: GOŚCIĘNCZYCE (5496), MIĘSY (4896), CZERSK (4296).
6. Przerzut grupy specjalnej nr 4 do rejonu działania nastąpi samolotem IŁ-14 po trasie: BIAŁA PODLASKA, ŁĘCZNOWOLA, DOMANICE, płn. GARWOLIN, pld. GÓRA KALWARIA, GRÓJEC. Wyjazd grupy na lotnisko polowe (7454) nastąpi o 18.24 7.6. Start samolotu z grupą z lotniska polowego — o 19.54 7.6. Zrzut grupy specjalnej nr 4 z samolotu nastąpi w rejonie (3882b) o godz. 20.29 7.6. Zapasowy rejon zrzutu grupy — wsch. WARPĘSY (4296d). Grupa po wylądowaniu na spadochronach zakopuje je, odnajduje zasobniki i drogą leśną (4084), las (4484) udaje się do bazy (4684c). Zapasowa baza grupy — las (5290d) i las (5486d). Punkt kontaktowy w dniu 8.6: nr 1 — las (4084a), nr 2 — las (4288b), nr 3 — zabudowania (5086b). Gotowość grupy specjalnej do działania z bazy — godz. 23.49 7.6. Gotowość podgrup do działań w wyznaczonych rejonach — godz. 2.20 7.6.
7. Łączność z centrum nadawczo-odbiorczym grupa utrzymuje za pomocą radiostacji R-350. Łączność wewnątrz grupy — przez radiostację R-352. Kryptonimy, numery, hasła — zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych — pobrać w kancelarii. Dane z rozpoznania przekazywać co cztery godziny; pierwszy meldunek o 4.49 8.6. Ważne wiadomości o nieprzyjacielu przekazywać natychmiast na fali dyżurnej.
8. Po wykonaniu zadania i wyjściu wojsk własnych poza rejon działania grupy ześrodkować się w rejonie lasu (5002b). Hasło — „AKCJA”.

e) Dowódca centrum nadawczo-odbiorczego (zespół dowodzenia działaniami specjalnymi) kompanii specjalnej

1. W centrum nadawczo-odbiorczym należy posiadać radiostację R-118 R, odbiornik radiowy R-250, przystawkę odbioru i zapisu szybkiego telegrafu R-351, magnetofon dyskowy (Mag - b2).
2. Łączność między radiowym centrum nadawczo-odbiorczym kompanii specjalnej a poszczególnymi grupami specjalnymi zorganizować na kierunkach radiowych. Łączność nawiązywać co cztery godziny. Pierwszy meldunek od grupy specjalnej nr 1 — kryptonim „GROM” — o 3.19; od grupy specjalnej nr 2 — kryptonim „WICHER” — o 3.49; od grupy specjalnej nr 3 — kryptonim „ORZEŁ” — o 4.19; od grupy specjalnej nr 4 — kryptonim „SOKÓŁ” — o 4.49 8.6.
Łączność należy utrzymywać według ustalonego harmonogramu pracy z każdą grupą specjalną. Ważne wiadomości przekazywać na fali dyżurnej natychmiast. W centrum nadawczo-odbiorczym zorganizować ciągly, całodobowy nasłuch na częstotliwości dyżurnego odbioru. Dodatkowe zadania z centrum nadawczo-odbiorczego nadawać grupom specjalnym znakami Morse'a za pomocą ręcznego klucza telegraficznego. Grupy specjalne będą przekazywać wiadomości przez radiostacje krótkofalowe małej mocy (R-350) z automatycznymi nadajnikami telegraficznymi zapewniającymi nadawanie tekstu cyfrowego z dużą prędkością.
3. Centrum nadawczo-odbiorcze kompanii specjalnej należy rozmieścić w rejonie (6898). Kryptonimy, numery, hasła — zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych — pobrać w kancelarii.

**IV. POSTAWIENIE ZADAŃ PRZEZ DOWÓDCĘ GRUPY SPECJALNEJ NR 1
POSZCZEGÓLNYM PODGRUPOM**
(Czas operacyjny — 23.14 7.6.)

Uwaga metodyczna

Dowódca grupy specjalnej nr 1 po otrzymaniu zadania w dotychczasowym rejonie rozmieszczenia przed odlotem zapoznał zwiadowców z otrzymanym zadaniem, miejscem lądowania śmigłowca — płn. PODBIEL (6624a) oraz punktami kontaktowymi: nr 1 — c. 135 w lesie (6626b) i nr 2 — las (6827b).

Zwiadowcy po przybyciu do bazy złożyli sprzęt i wyposażenie oraz zamaskowali się przed obserwacją naziemną i powietrzną. Po wykonaniu tych czynności dowódca grupy specjalnej nr 1 przystąpił do stawiania zadań poszczególnym podgrupom.

Treść zadań stawianych podgrupom:

1. Kryptonim grupy specjalnej nr 1 — „GROM”. Ze składu grupy liczącej 8 zwiadowców wydzielam dwie podgrupy bojowe i podgrupę dowodzenia.

2. Rejon działania grupy: płn. KOŁBIEL, GOŁAW, PODBIEL, DA-BRÓWKA (7024). Teren w podanym wyżej rejonie jest dogodny do prowadzenia działań specjalnych, posiada bowiem kompleksy leśne umożliwiające skryte poruszanie się zwiadowców.
3. Zadania grupy: do świtu zająć posterunek obserwacyjny w rejonie płn. KOŁBIEL i ustalić czas zajęcia stanowiska startowego przez wyrzutnię raketową w rejonie płn. KOŁBIEL; potwierdzić rozmieszczenie składu amunicji nieprzyjaciela w rejonie (6433c) i wysadzić go w powietrze; w ciągu dnia ustalić stopień rozbudowy rubieży obronnej na odcinku zach. KOŁBIEL, GOŁAW i czas obsadzania jej wojskami; śledzić przegrupowywanie się wojsk nieprzyjaciela na kierunkach: SIENNICA, KOŁBIEL, GÓRA KALWARIA; GARWOLIN, KOŁBIEL; KOŁBIEL, CELESTYNÓW; potwierdzić rozmieszczenie radiowego posterunku obserwacyjnego sił powietrznych przeciwnika w rejonie (6536a).
4. Podgrupa nr 1 w składzie dwóch zwiadowców z radiostacją R-352 i radiostacją do naprowadzania lotnictwa ustali czas zajęcia stanowiska startowego przez wyrzutnię raketową npla w rejonie (7133ac). Wymarsz podgrupy z bazy — godz. 23.34 7.6. Odległość do rejonu punktu obserwacyjnego wynosi 7 km. Do rejonu obserwacji maszerować po drodze: las (6829c), las (7129d), las (7132b). Na pokonanie 7 km drogi potrzeba 105 min., a na urządzenie posterunku obserwacyjnego — minimum 60 min. Obserwację w nakazanym rejonie rozpocząć o 2.19 8.6. (godz. 23.34 + 105 min. + 60 min. = 2.19). Po zajęciu stanowiska startowego przez wyrzutnię npla w rejonie płn. KOŁBIEL — zamaskować i pozostawić radiostację do naprowadzania lotnictwa w miejscu prowadzenia obserwacji, a następnie całością podgrupy przejść w pobliże skrzyżowania szos (7032) w celu śledzenia ruchu wojsk npla po drogach: KOŁBIEL, GÓRA KALWARIA i GARWOLIN, KOŁBIEL.
Wiadomości o przeciwniku przekazywać co godzinę za pomocą radiostacji R-352; ważne wiadomości podawać natychmiast. Kryptonimy, numery, hasła — zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych.
5. Podgrupa nr 2 w składzie czterech zwiadowców zabierze ze sobą dwie radiostacje R-352, dwie radiostacje do naprowadzania lotnictwa oraz 50 kg materiału wybuchowego. Zadanie podgrupy: potwierdzić rozmieszczenie składu amunicji npla w rejonie lasu (6433), a następnie wysadzić go w powietrze. Wymarsz podgrupy z bazy — godz. 23.36 7.6. Odległość z bazy do składu amunicji — 5,5 km. Do obiektu działania maszerować pieszo w kierunku: las (6530d), las (6331), las (6332). Na pokonanie 5,5 km odcinka drogi potrzeba ok. 90 minut.
Podgrupa do obiektu działania powinna przybyć o 1.06 8.6 (23.36 plus 90 min. = godz. 1.06). Rozpoznanie obiektu prowadzić do 2.19 8.6. Działanie dywersyjne rozpocząć o 2.20 8.6.
Po wysadzeniu w powietrze składu amunicji szybko wycofać się

z tego rejonu, a następnie przejść do wykonania następnego zadania, tj. do ustalenia rozmieszczenia radarowego posterunku obserwacyjnego sił powietrznych przeciwnika w rejonie (6536a).

Odległość od posterunku radarowego przeciwnika wynosi 12 km. Trasa marszu podgrupy do obiektu działania: las (6232), las (6335), las (6536c). Podgrupa do rejonu rozmieszczenia posterunku powinna przybyć o 5.50 8.6. Po dokładnym ustaleniu miejsca rozmieszczenia posterunku radarowego przeciwnika należy zamaskować i pozostawić w jego pobliżu radiostację do naprowadzania własnego lotnictwa. Po wykonaniu tego zadania należy zorganizować dwa posterunki obserwacyjne w celu ustalenia stopnia rozbudowy i czasu obsadzenia wojskami rubieży obronnej na odcinku płd. GOŁAW, płd. ŻELAZNA oraz śledzenia ruchu wojsk nieprzyjaciela po szosie GARWOLIN, KOŁBIEL. Skład posterunku: dwóch zwiadowców, radiostacja R-352 oraz radiostacja (tylko dla jednego PO) do naprowadzania własnego lotnictwa na wykryte cele. Odległość do rejonu punktów obserwacyjnych podgrupy — ok. 13 km. Przewidywany czas zajęcia PO — ok. 11.00 8.6.

Wiadomości o nieprzyjacielu przekazywać za pomocą radiostacji R-352 co godzinę; ważne wiadomości — natychmiast. Kryptonimy, numery, hasła — zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych.

6. W bazie pozostanie dwóch zwiadowców wraz ze sprzętem i zaopatrzeniem dla całej grupy. Radiostację R-352 należy mieć na podsłuchu z podgrupami nr 1 i 2. Wiadomości o nieprzyjacielu zdobyte przez podgrupy — przysyłać do podgrupy dowodzenia za pomocą radiostacji R-352.

Załączniki:

1. Organizacja łączności radiowej grup specjalnych w natarciu 5 DZ.
2. Mapa robocza pomocnika szefa rozpoznania 5 DZ ds. działań specjalnych.
3. Plan działania grupy specjalnej nr 1 na tyłach nieprzyjaciela.

Załącznik nr 1 do części pierwszej
T A J N E
 Egz. Nr .....

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ GRUP SPECJALNYCH W NATARCIU 5 DZ

Nr SIR K/R	Nazwa sieci (kierunków) radiowych	Wydz. rozpo.		Zespół dowódz. dziać. spec.		Kompania specjalna 5DZ	Grupy specjalne (podgrupy) dywizji					Uwagi				
		SD	CD	CD	CN		1	2	3	4	5					
321	Kierunek radiowy zespołu dowódz. działaniami specjalnymi 1 grupy specjalnej.	105	105	105	—	105										
322	Kierunek radiowy dowódzenia 2 grupy specjalnej		260 351					350	360	350						4-6: same prace nad
323	Kierunek radiowy dowódzenia 3 grupy specjalnej															
324	Kierunek radiowy dowódzenia 4 grupy specjalnej															
325	Kierunek radiowy dowódzenia 5 grupy specjalnej															
326	Kierunek radiowy dowódzenia 6 grupy specjalnej															
340	Kierunek radiowy dyżurny dla grup specjalnych (od 1 do 6)															
218	Sieć radiowa UKF obwodcy 1 grupy specjalnej									350						
219	Sieć radiowa obwodcy 2 grupy specjalnej															
220	Sieć radiowa UKF obwodcy 3 grupy specjalnej															
221	Sieć radiowa UKF obwodcy 4 grupy specjalnej															
222	Sieć radiowa UKF obwodcy 5 grupy specjalnej															

Nastach ciągły co 10 dni

CZĘŚĆ DRUGA

NATARCIE PULKU ZMECHANIZOWANEGO W NOCY

1. PODSTAWOWE WŁAŚCIWOŚCI NATARCIA PULKU ZMECHANIZOWANEGO W NOCY

Istotny wpływ na prowadzenie działań bojowych wojsk w nocy wywierają: pora roku, czas trwania nocy i pogoda. W nocy następuje zazwyczaj spadek temperatury. W okresie letnim przynosi on wojskom wytchnienie, natomiast w zimie stwarza szereg dodatkowych trudności, głównie zaś w utrzymaniu w sprawności technicznej sprzętu bojowego i środków transportu. Ochłodzenia poniżej 0°C mogą doprowadzić do oblodzenia dróg, a tym samym do ograniczenia wydolności ruchowej transportu kołowego. Ciemności z kolei utrudniają wizualną obserwację przeciwnika na lądzie i w powietrzu oraz sprzyjają ukryciu wojsk, skrytemu ich ześrodkowaniu i wykonaniu niespodziewanego uderzenia na wybranym kierunku.

Zdecydowane działania nocne utrudniają przeciwnikowi szybkie zorientowanie się w sytuacji, oddziałują demoralizująco na jego wojska i umożliwiają nacierającemu rozgromienie wojsk przeciwnika znacznie mniejszymi siłami. Równocześnie jednak noc ogranicza obserwację pola walki, utrudnia orientację w terenie, rozpoznawanie wojsk, wykrywanie celów i prowadzenie ognia.

Noc komplikuje ponadto dowodzenie wojskami i współdziałanie. Poza tym w nocy trudniej jest realizować przedsięwzięcia zabezpieczenia działań bojowych wojsk oraz dokonywać manewru siłami i środkami na polu walki. Noc utrudnia również skoordynowanie uderzeń jądrowych z działaniami bojowymi wojsk, pokonywanie różnego rodzaju przeszkód, odcinków skażonych środkami radioaktywnymi i trującymi. Powoduje to z kolei spadek tempa natarcia wojsk, zmniejszenie się głębokości zadań bojowych wojsk, a także komplikuje sprawne wprowadzenie do walki drugich rzutów i odwodów.

Na działania nocne wywierają również duży wpływ biologiczne właściwości organizmu ludzkiego, który wymaga snu w nocy. Długotrwały brak snu, połączony z wysiłkiem fizycznym i umysłowym, wywołuje u żołnierzy objawy zmęczenia. Natomiast deformacja otaczających przedmiotów terenowych i trudności w orientowaniu się w sytuacji potęgują zaangażowanie słuchu i wzroku. Wzrasta napięcie nerwowe, pobudliwość, pojawiają się symptomy apatii. Ograniczone możliwości odbierania wrażeń poprzez wzrok sprzyjają działaniu wyobraźni, przeinaczaniu faktów i wyolbrzymianiu niebezpieczeństwa oraz występowaniu strachu, który może się przerodzić w panikę. Dlatego

też walka w nocy wymaga od żołnierzy biorących w niej udział dużego opanowania, odporności psychicznej, odwagi i wiary we własne siły.

Warunki nocne wpływają również na użycie poszczególnych środków rażenia, sprzętu bojowego, rodzajów wojsk i na sposób prowadzenia walki.

Lotnictwo z uwagi na trudności w określaniu obiektów i celów ataku, a szczególnie w prowadzeniu obserwacji i orientacji w położeniu wojsk własnych, będzie najczęściej wykonywało uderzenia na obiekty położone w głębi ugrupowania bojowego nieprzyjaciela.

Artyleria wykonywać będzie te same zadania co i w dzień, a ponadto będzie oświetlać teren, zwalczać środki sztucznego oświetlenia przeciwnika i środki noktowizyjne. Użycie artylerii w nocy natrafia na pewne trudności z uwagi na ograniczone możliwości obserwacji i kierowania ogniem, dokonywania przesunięć oraz organizacji i utrzymywania współdziałania z innymi rodzajami wojsk.

Noc ogranicza również użycie czołgów. Wyposażenie czołgów w przyrządy noktowizyjne ułatwia wprawdzie ich wykorzystanie na polu walki, ale nie likwiduje całkowicie ograniczonej i tak widoczności z wozu bojowego, którą noc jeszcze bardziej pogłębia. Dlatego też dla skutecznego wykorzystania czołgów w nocy — poza dobrym przygotowaniem ich załóg — szczególnego znaczenia nabiera wsparcie czołgów przez pododdziały inżynierskie głównie w zakresie niszczenia środków przeciwpancernych przeciwnika i pokonywania przeszkód i zapór inżynierskich.

Współczesna piechota działająca na transporterach opancerzonych podczas działań w nocy napotyka takie same trudności co i wojska pancerne. Po spieszeniu się możliwości piechoty znacznie wzrastają.

Warunki nocne wpływają również na sposób działania strony przeciwnej. Nieprzyjaciel będzie zazwyczaj organizował obronę mając lepsze rozeznanie w terenie i większą swobodę jego wykorzystania. Umożliwia mu to lepsze przygotowanie środków do prowadzenia ognia w nocy oraz wykonanie na nacierające wojska nagłych, zmasowanych uderzeń i ześrodkowań ogniowych. Wykorzystując ograniczoną widoczność nieprzyjaciel ma możliwość dokonania skrytego manewru drugimi rzutami lub odwodami, wykonania kontrataków lub przegrupowania sił i środków na zagrożony kierunek w celu uderzenia na skrzydła i tyły nacierających wojsk.

W działaniach nocnych broniący się może prowadzić walkę mniejszymi siłami, natomiast siły główne mogą w tym czasie być użyte do wykonania manewru na zagrożony kierunek. W nocy istnieją również warunki sprzyjające dezorientacji wojsk nacierającego i szerzeniu paniki w jego szeregach poprzez wykonywanie niespodziewanych uderzeń ogniowych, użycie środków masowego rażenia oraz działania małych grup na tyłach przeciwnika.

Zadania bojowe. Natarcie w nocy będzie najczęściej kontynuacją działań zaczepnych prowadzonych w dzień. Może się ono rozpocząć od:

- podejścia wojsk z głębi w dzień i rozpoczęcia natarcia w nocy;
- przełamania obrony przeciwnika w dzień, a pościgu w nocy;

— prowadzenia pościgu w dzień, a forsowania przeszkody wodnej w nocy.

Pułk na okres działań nocnych może otrzymać jedno lub kilka z niżej wymienionych zadań:

- przełamanie obrony nieprzyjaciela;
- prowadzenie pościgu za wycofującym się przeciwnikiem i opanowanie ważnych rubieży, obiektów lub węzłów komunikacyjnych znajdujących się na tyłach nieprzyjaciela;
- rozbitcie kontratakującego npla w boju spotkaniowym.

Zadania dotyczące natarcia w nocy mogą być postawione pułkowi odpowiednio wcześniej. Jeżeli planowane działania nocne pułku będą przedłużeniem działań prowadzonych w dzień, to dla zrealizowania szeregu przedsięwzięć organizacyjnych korzystniej jest stawiać zadania pododdziałom razem z zadaniami realizowanymi w warunkach dziennych. Mogą jednak mieć miejsce sytuacje, w których potrzeba prowadzenia działań nocnych wyniknie w toku walki. W tym wypadku dowódca pułku będzie ustalał i precyzował zadania dla wojsk w nocy.

Treść zadań i głębokość działań pułku (batalionu) będą zazwyczaj zależały od:

- zamiaru dowódcy szczebla nadrzędnego;
- właściwości nocy (długa, krótka, ciemna, jasna);
- siły, składu i ugrupowania wojsk nieprzyjaciela, ich stanu moralnego, oporu broniącego się oraz rodzaju i formy prowadzonych przez niego działań bojowych;
- charakteru terenu;
- przygotowania i doświadczenia wojsk własnych w działaniach nocnych;
- dotychczasowego położenia wojsk własnych;
- wyposażenia wojsk w środki obserwacji nocnej;
- przyjętego systemu oświetlania terenu i zakładanego tempa natarcia wojsk.

Szerokość pasa natarcia pułku będzie utrzymana w granicach normy przewidzianej dla działań pułku w dzień.

Zadania stawiane pododdziałom pułku na czas działań nocnych powinny być zwięzłe i zrozumiałe, a kierunki natarcia wytyczane wg dobrze widocznych przedmiotów terenowych, najlepiej wzdłuż rzek, dróg, skraju lasu, linii kolejowej itp.

Oprócz wykonywania zadania nocnego pułku stanowiącego część składową zadania dobowego dywizji mogą mieć miejsce wypadki wykonywania przez pułk zadań w nocy podporządkowanych przyszłym działaniom dywizji w dzień, np.: opanowanie przez pułk rubieży dogodnej do wprowadzenia do walki drugiego rzutu dywizji (pułku), zdobycie miejscowości, silnego punktu oporu nieprzyjaciela itp. Będą to najczęściej zadania jednostopniowe, płytkie, zawierające ponadto kierunek dalszego natarcia. Pułk może otrzymać jedno z wymienionych zadań podczas wykonywania uprzednio postawionego zadania lub po jego wykonaniu.

Użycie broni jądrowej podczas działań w nocy stwarza większe możliwości zaskoczenia nieprzyjaciela oraz powoduje silniejsze oddziaływanie na psychikę żołnierzy. Z drugiej jednak strony warunki nocne komplikują w znacznym stopniu wykonanie uderzeń jądrowych. Dotyczy to przede wszystkim przesunięć środków przenoszenia broni jądrowej, urządzenia stanowisk startowych oraz wykorzystania skutków tych uderzeń (wybuchy jądrowe mogą bowiem w równym stopniu oślepiać wojska nacierające, jak i broniące się).

Użycie broni jądrowej stwarza też trudności w określeniu współrzędnych punktów zerowych wybuchów oraz ustalaniu skutków tych uderzeń. Ponadto wybuchy jądrowe, szczególnie naziemne, mogą spowodować zmiany w szacie roślinnej i rzeźbie terenu i tym samym utrudnić wojskom orientację w terenie, a powstawanie ognisk pożarów i zniszczeń może spowodować zmniejszenie tempa natarcia wojsk. Po wybuchu jądrowym tworzą się również osady pyłu i dymu, co z kolei ogranicza zastosowanie przyrządów noktowizyjnych i obniża gwałtownie skuteczność sztucznego oświetlenia oraz odbieranie sygnalizacji świetlnej.

Należy też pamiętać o tym, że ograniczona widoczność pozwala broniącemu się wyprowadzić w sposób ukryty część swoich sił z rejonów zagrożonych jeszcze przed rozpoczęciem natarcia lub w toku walki i spowodować, że uderzenia jądrowe mogą być wykonane w próżnię.

Zwiększone w nocy promieniowanie świetlne i wynikająca stąd groźba porażenia czołowych rzutów wojsk własnych zmuszają nacierającego do szukania opłacalnych celów przeciwnika w głębi jego ugrupowania bojowego. Nie wyklucza to jednak możliwości użycia broni jądrowej małej mocy nawet na czołowe punkty oporu nieprzyjaciela. Zależać to będzie od sposobu prowadzenia natarcia (z rejonów położonych w głębi, z marszu, z bezpośredniej styczności) oraz zabezpieczenia wojsk własnych przed skutkami tych uderzeń.

Pułk, którego natarcie nocne jest kontynuacją walk prowadzonych w dzień, główne uderzenie wykonuje na kierunku wskazanym uprzednio (do natarcia w dzień) lub ustalonym przez dowódcę pułku.

Zmiana kierunku głównego uderzenia, chociaż jest trudna do przeprowadzenia, może nastąpić w wyniku ustalenia stopnia oporu nieprzyjaciela na określonym kierunku — zarówno na podejściu do rubieży obrony przeciwnika, jak i w walce w głębi. Jeżeli się okaże, że nieprzyjaciół na pewnym odcinku (kierunku) jest słaby, celowe jest dokonanie manewru częścią posiadanych sił. Manewr taki powinien być prosty, przeprowadzany raczej siłami z głębi i w sposób wykluczający możliwość krzyżowania kolumn. Ewentualne trudności przegrupowania zostaną zrekompensowane szybkim tempem natarcia, które umożliwi rozwijanie powodzenia w głąb.

Podstawowe kryterium przy wyborze głównego kierunku uderzenia stanowią: uderzenia bronią masowego rażenia, nieprzyjaciół i teren. W miarę możliwości należy dążyć do tego, by kierunek głównego uderzenia przebiegał w terenie otwartym, mało pociętym, bez trudnych do pokonania przeszkód terenowych, posiadającym drogi i inne naturalne

linie i punkty orientacyjne pokrywające się z kierunkami uderzeń umożliwiającymi dogodnie użycie poszczególnych rodzajów wojsk.

Ugrupowanie bojowe pułku w natarciu w nocy nie odbiega od zasad ogólnych stosowanych w działaniach dziennych. Najczęściej pułk będzie ugrupowany w dwa rzuty z OW. W wypadku wykonywania przez pułk zadania z ograniczonym celem i na pomocniczym kierunku możliwe jest ugrupowanie bojowe w jeden rzut z wydzieleniem części sił do odwodu ogólnowojskowego. Ale i wówczas, z chwilą gdy zaistnieje konieczność rozwinięcia w dzień powodzenia osiągniętego podczas działań w nocy, pułk powinien grupować się w dwa rzuty. Odległości między poszczególnymi elementami ugrupowania bojowego pułku powinny być zmniejszone, a całość ugrupowania bardziej zwarta.

Współdziałanie należy tak zorganizować, aby wykluczało ewentualność pomieszania się pododdziałów, zmylenia kierunków natarcia oraz zapewniło skuteczne wsparcie piechoty i czołgów ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa. Uwzględniając właściwości nocy dowódca pułku podczas organizacji współdziałania powinien:

- wyznaczyć środki oraz określić czas i sposób niszczenia (obezwładnienia) sprzętu noktowizyjnego oraz urządzeń radiolokacyjnych npla;
- określić sposób i kolejność oświetlania terenu, poszczególnych celów i obiektów ataku;
- wyznaczyć w terenie dozory świetlne;
- określić sposób wskazywania pododdziałom kierunków natarcia;
- ustalić sposób wsparcia piechoty i czołgów przez artylerię i lotnictwo, z uwzględnieniem użycia broni masowego rażenia;
- ustalić sposób oznaczania położenia wojsk własnych, sygnały współdziałania oraz sygnały powiadamiania podczas opanowywania nakazanych rubieży;
- ustalić sposób oznaczenia przejść w zaporach i przeszkodach terenowych;
- określić sposób pełnienia służby porządkowo-ochronnej;
- ustalić sposób przejścia z działań nocnych do dziennych.

Rozpoznanie w nocnych działaniach zaczepnych nabiera szczególnej wagi, noc bowiem ogranicza prowadzenie obserwacji wzrokowej i stwarza przeciwnikowi dogodniejsze warunki maskowania wszystkich jego poczynań.

Wysiłek rozpoznania prowadzonego siłami i środkami pułku będzie znacznie większy, z uwagi na konieczność potwierdzenia szeregu wiadomości przez inne źródła rozpoznania. Obok typowych środków rozpoznania stosowanych w dzień zaistnieje konieczność szerokiego stosowania środków noktowizyjnych i radiolokacyjnych. Ograniczona widoczność sprzyja przenikaniu własnych pododdziałów w głąb ugrupowania nieprzyjaciela, wychodzeniu na jego skrzydła i tyły oraz zdobywaniu jeńców. Działania organów rozpoznawczych, poza zdobywaniem wiadomości, będą nastawione głównie na szerzenie zamętu i paniki w szeregach przeciwnika. Dlatego też zarysowuje się wyraźna potrzeba zorganizowania większej ilości patroli rozpoznawczych. Z racji ograniczonego

w nocy zasięgu radiostacji będących w wyposażeniu organów rozpoznawczych pułku głębokość zadań rozpoznania będzie płytsza.

Ubezpieczenie, do którego w warunkach nocy wydziela się znacznie większe siły i środki, powinno być organizowane zarówno podczas podchodzenia do przedniego skraju, jak również — i to ze szczególną starannością — w toku prowadzenia natarcia. Odległość pododdziałów ubezpieczających od wojsk będzie znacznie mniejsza, a samo ubezpieczenie powinno mieć charakter okrężny. Przede wszystkim należy dążyć do ubezpieczenia pododdziałów pierwszego rzutu, a w następnej kolejności — drugiego rzutu (odvodu), który jest bardziej narażony na oddziaływanie małych grup nieprzyjaciela pozostawionych w tym celu na tyłach ugrupowania nacierających wojsk. Poza organizowaniem ubezpieczenia bezpośredniego należy zapewnić ochronę przydzielonych czołgów, artylerii oraz urządzeń tyłowych i transportu. W toku natarcia ważnym elementem staje się ubezpieczenie stanowiska dowodzenia oraz punktów obserwacyjnych.

Oświetlenie pola walki organizuje się w celu: umożliwienia obserwacji działań nieprzyjaciela, stworzenia warunków do jak najlepszego użycia poszczególnych rodzajów wojsk i ich środków walki oraz uzyskania wyższego tempa natarcia, ułatwienia dowodzenia i współdziałania, oślepienia nieprzyjaciela i utrudnienia mu prowadzenia działań. Umiejętna organizacja i realizacja oświetlenia stanowi jeden z głównych czynników zapewniających powodzenie natarcia w nocy.

Planowanie oświetlenia pola walki, stanowiące część składową planowania natarcia, powinno być realizowane równoległe z organizacją natarcia pułku. Kierowanie oświetleniem powinno być maksymalnie scentralizowane ze względu na ograniczoną zwykle ilość środków oświetlających oraz skomplikowane ich użycie. Planując oświetlenie pola walki należy ustalić:

- cel i zadania oświetlenia;
- obiekty, rejony i rubieże, które należy oświetlić;
- podział środków oświetlenia terenu (ich rozmieszczenie);
- początek, kolejność i czas trwania oświetlania;
- zadania pododdziałów realizujących oświetlanie;
- sposób wykorzystania środków noktowizyjnych;
- organizację łączności i sposób kierowania oświetleniem.

Powyższe zagadnienia ujmują się w planie oświetlenia, który może być opracowany w formie graficznej lub tekstowej.

Przy obliczaniu niezbędnej ilości środków oświetlających możemy posłużyć się następującym wzorem:

$$N = n \cdot p \cdot t \cdot f,$$

- gdzie: N — oznacza szukaną liczbę pocisków oświetlających;
n — natężenie oświetlenia (liczba pocisków na minutę);
p — liczba pocisków do oświetlenia odcinka szerokości 1 km (zależnie od promienia oświetlenia danego środka i natężenia oświetlenia);
t — czas trwania oświetlania (w minutach);
f — szerokość odcinka oświetlenia (w km).

Natężenie oświetlenia (n) zależne jest od czasu świecenia danego środka i wynosi:

Rodzaj środka oświetlenia	N a t ę ż e n i e	
	średnie	małe
26 mm nabój oświetl. ze spadochronem	4,5	3,0
82 mm mina moździerzowa	1,8	1,2
120 mm mina moździerzowa	1,5	1,0
122 mm pocisk hb	1,5	1,0
Pozycyjna mina oświetl. „PŁOMIEŃ”	1,9	1,2

Ilość pocisków (p) potrzebnych do oświetlenia 1-kilometrowego odcinka w zależności od stopnia natężenia oświetlenia przedstawia poniższa tabelka:

Rodzaj środka oświetlenia	N a t ę ż e n i e	
	średnie	małe
26 mm nabój oświetlający	6,0	5,0
82 mm mina moździerzowa	1,5	1,2
120 mm mina moździerzowa	1,0	0,8
122 mm pocisk hb	1,0	0,8

Uwaga: Przy średnim natężeniu oświetlenia przyjęto nakładanie się promienia oświetlającego o 200 m więcej na 1-kilometrowej szerokości oświetlanego odcinka.

Przykładowe obliczenie potrzebnej liczby pocisków oświetlających przy poniższym założeniu może zatem przedstawiać się następująco:

- szerokość pasa oświetlanego — 5 km;
- głębokość rejonu oświetlanego — 3 km;
- przewidywane tempo natarcia — 3 km/godz.;
- czas trwania oświetlenia — 30 min.;
- środki oświetlenia — pociski 122 mm hb;
- natężenie oświetlenia — średnie.

Tak więc

$$N = 1,5 \cdot 1 \cdot 30 \cdot 5 = 225 \text{ pocisków.}$$

Konieczną liczbę dział do realizacji zadań oświetlenia oblicza się biorąc za podstawę szerokość odcinka oświetlenia, średnicę kręgu światła, jaką daje dany środek oświetlający, stopień natężenia i czas trwania oświetlenia. Możemy to wyrazić wzorem:

$$Dz = dz \cdot f,$$

gdzie: Dz — wymagana liczba dział (moździerzy);
dz — konieczna liczba dział do oświetlenia odcinka szerokości
1 km z określonym natężeniem.

Posługując się danymi z poprzedniego przykładu otrzymamy:

$$Dz = 1,0 \cdot 5 = 5 \text{ dział (ok. baterii).}$$

W planowaniu organizacji oświetlenia na szczeblu pułku konieczne staje się bardziej szczegółowe określenie niezbędnej liczby dział (moździerzy). Powinien być zatem uwzględniony czas trwania oświetlenia terenu przy określonym natężeniu, tzn. dopuszczalny techniczny reżim ognia używanego środka ogniowego (moździerzy, haubic). Nie wnikając w szczegóły, możliwości środków ogniowych pułku w zakresie oświetlenia pola walki ze średnim natężeniem będą następujące:

- plm 82 mm — 1950 m w ciągu 30 minut;
- plm 120 mm — 3000 m w ciągu 50 minut;
- baterii 122 mm hb — 6000 m w ciągu 2 godzin.

Jeżeli przyjmiemy wariant, że pułk zmechanizowany naciera w dwóch rzutach, posiadając w pierwszym rzucie dwa bataliony, to możliwości oświetlenia pola walki przez organiczną artylerię i moździerz oddziału będą następujące:

- cztery plutony 82 mm moźdz. á 1950 m = 7 800 m;
  - dwa plutony 120 mm moźdz. á 3000 m = 6 000 m;
  - bateria 122 mm hb á 6000 m = 6 000 m
- Razem: 19 800 m;

Podczas oświetlenia pola walki niedopuszczalne jest oświetlenie wojsk własnych oraz rubieży obserwacji i prowadzenia ognia przy zastosowaniu przyrządów noktowizyjnych. Dlatego też powinna być określona najbliższa rubież oświetlenia, która by spełniała wyżej wymienione warunki. Możemy tę odległość określić korzystając ze wzoru:

$$L = R + 4Ug + d,$$

gdzie: L — poszukiwana odległość;
R — promień świetlny środka oświetlającego;
Ug — uchylenie środkowe w głąb;
d — maksymalny zasięg noktowizorów.

W przykładowym rozwiązaniu, przyjmując $d = 800$ m (zasięg noktowizora czołgu T-55) oraz $R = 400$ m (dla hb 122 mm) otrzymamy:

$$L = 400 + (4 \cdot 22) + 800 = 1288 \text{ m.}$$

Jak z powyższego wynika, najkorzystniej jest oświetlić obiekt nieprzyjaciela znajdujący się w odległości ok. 1,300 m przed nacierającymi czołgami.

Na szczeblu pododdziałów, w których dyspozycji znajdują się 26 mm naboje oświetlające, zachodzi konieczność wysuwania do przodu posterunków oświetlających na odległość ok. 50 m od czołowej linii wojsk nacierających (zasięg naboju przy kącie strzelania 45° wynosi 80 m, a promień światła równy jest 100 m, strzelanie więc z rubieży czołowej równoznaczne jest z oświetleniem własnych wojsk).

2. ZAŁOŻENIE OGÓLNE

do tematu: „Natarcie pułku zmechanizowanego w nocy”

Mapy 1 : 50 000, M-33-20 C, D

21 C, D

M-33-32-A, B, C, D

33 A, B, C, D

I.

Związki taktyczne 2A po sforsowaniu rz. Odra, rozwijając z powodzeniem natarcie w kierunku: WROCŁAW, ZŁOTORYJA, ZGORZELEC, do 17.30 30.8 wyszły na rubież: LUBIN, zach. LEGNICA, ZŁOTORYJA, WAŁBRZYCH.

2 KA (NZ) w oparciu o rubież: GŁOGÓW, LUBIN, JAROSZÓWKA (8768), ZŁOTORYJA, BOLKÓW dąży do załamania natarcia 2A.

Lotnictwo zachodnich działając małymi grupami wykonuje uderzenia środkami konwencjonalnymi i bronią masowego rażenia głównie na artylerię, drugie rzuty i kolumny tyłowe.

Lotnictwo własne izoluje obszar bitwy od dopływu świeżych sił npla na kierunku DREZNO, LEGNICA.

22 DZ (16, 17, 18 pz i 22 pcz) wprowadzona do walki w godzinach południowych 30.8 na zachodnim brzegu rz. Odra rozwija natarcie w kierunku: KRZYWINA WIELKA (8704), CHOJNÓW, BOLESŁAWIEC, osłaniając prawe skrzydło 2A. W zadaniu bliższym rozбивa oddziały 4 DZ (NZ) i do godzin wieczornych opanowuje rubież: TRZEBNICE (9570), CHOJNÓW, PGR SITNICA (7172). W zadaniu dnia (dobowym) współdziałając z 23 DPanc rozбивa bronią jądrową podchodzące odwody nieprzyjaciela i w godzinach rannych 31.8 wychodzi na rubież: BISKUPIN (8859), RACIBOROWICE (7448), GRODZIEC (7155). Oddziałem wydzielonym forsuje rz. BÓBR i opanowuje węzeł drogowy BOLESŁAWIEC.

Szczegółowe położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o 17.30 30.8 — patrz zał. nr 1.

II.

O 17.30 30.8 na stanowisko dowodzenia 16 pz w rejonie las pld. TARNINÓW (7479) przybył dowódca 22 DZ i postawił dowódcy pułku zadanie bojowe następującej treści:

1. W pasie natarcia 22 DZ prowadzą działania opóźniające pododdziały 10 i 11 BZ z 4 DZ (NZ). Prawdopodobna rubież ostatecznego oporu: dolina rz. CZARNA WODA, CHOJNÓW (8264), rz. SKORA. Istnieje

możliwość odtworzenia w ciągu nocy odwodów brygadowych i dywizyjnych.

2. 22 DZ w pasie natarcia 16 pz o 18.00 30.8 wykonuje uderzenie jądrowe o mocy 3 kt na artylerię nieprzyjaciela w rejonie PĄTNÓW (7870). Ponadto drt dywizji jest w gotowości do obezwładnienia odwodów 11 BZ i 4 DZ nieprzyjaciela dwoma uderzeniami jądrowymi o mocy 10 i 20 kt. Na kierunku natarcia 16 pz działa klucz LMSz z zadaniem oświetlenia terenu i obiektów nieprzyjaciela.
3. Na prawo 17 pz w ciągu nocy rozbija pododdziały nieprzyjaciela na kierunku: LISIEC (8873), KRZYWA (8356) i do godzin rannych opanowuje rubież: BISKUPIN (8859), zach. skraj lasu (8352), (wył.) PGR RACZYNEK (8055). Kierunek dalszego natarcia: KRZYWA (8357), DĄBROWA BOLESŁAWIECKA (8840).
Na lewo 24 pcz (23 DPanc) kontynuując natarcie w nocy rozbija nieprzyjaciela na kierunku: ZŁOTORYJA, LWÓWEK ŚLĄSKI i opanowuje rubież: CIEMNIAK (6850), BIELANKA (6648), DŁUŻEC (6149).
22 pcz do 24.00 30.8 odtwarza gotowość bojową, po czym jako OW 22 DZ jest w gotowości do wejścia do działań w kierunku: OLSZANICA, BOLESŁAWIEC z rubieży: nr 1 — 600 m pld. wsch. PGR MUSZCZYNA (7755), pld. skraj OLSZANICA (7555) lub nr 2 — LUBKÓW (7849), RACIBOROWICE (7448) z zadaniem sforsowania rz. BÓBR i uchwycenia węzła dróg BOLESŁAWIEC.
18 pz do godzin rannych likwiduje okrażone siły nieprzyjaciela w rejonie lasów pln. CHRUSTNIK (9280), po czym przechodzi do odwodu 22 DZ.
4. 16 pz (ćwiczący) z 2/22 pa, 2 pl sap 2k 22 bsap — kontynuować natarcie w nocy w kierunku: LEGNICA, IWINY (7749), współdziałając z 17 pz rozbić pododdziały 11 BZ i w zadaniu bliższym opanować rubież: BUDZISZÓW (7866), BROCHOCIN (7664), wzg. 210,5 (7264). W zadaniu następnym — rozwinąć powodzenie i uchwycić rubież: (wył.) PGR LUBKÓW (7950), wzg. 236,5 (7648), wzg. 276,0 (7250) zabezpieczając wejście do działań 22 pcz — OW 22 DZ. Kierunek dalszego natarcia: IWINY, KRASZOWICE (7536).
5. SD — 22 DZ las pln. MIERZOWICE (8894). Oś przesunięcia — MIERZOWICE, CHOJNÓW, TOMASZÓW GÓRNY (8147).

III.

Wiadomości dodatkowe:

1. Sytuacja pododdziałów pułku:
  - a) 1/16 pz z 2 kcz rozwija natarcie wzdłuż szosy LEGNICA, CHOJNÓW z zadaniem opanowania do zmierzchu wzg. 163,0 (7872), PGR LUBIATÓW (7572).

Straty:

- 1 kp — 10 szeregowców zabitych, a 4 rannych;
- 2 kp — zginął dowódca kompanii oraz dowódca 3 plp, a 3 szeregowców jest ciężko rannych; zniszczone zostały dwa Km;
- 3 kp — zabity dowódca 1 plp i 5 szeregowców, w tym dwóch strzelców wyborowych, 4 szeregowców rannych; zniszczony jeden rgppanc.

- b) 2/16 pz z 16 bcz (bez 2 i 3 kcz) częścią sił odpiera kontratak ok. 15 czołgów nieprzyjaciela, a głównymi siłami rozwija natarcie w kierunku: SMOKOWICE (7277), GIERAŁTOWICE (7269) z zadaniem opanowania rubieży: wiadukt (7572), PGR SIT-NICA (7171), bezim. wzg. (7071). Na 6 kp nieprzyjaciel wykonał uderzenie środkami chemicznymi typu „SARIN”.

Straty:

- 5 kp — ranny dowódca 3 plp i 11 szeregowców, 3 szeregowców zabitych; zniszczone zostały dwa Km, trzy rgppanc, jeden transporter opancerzony;
  - 4 kp — trzech szeregowców rannych;
  - 6 kp — straty w toku ustalania;
  - kwsp — trzech szeregowców rannych; zniszczony jeden moździerz 82 mm i granatnik SPG-9, obsługa granatnika zabita.
- c) 3/16 pz z 2 plsap 2k 22 bsap po likwidacji drobnych grup nieprzyjaciela w pld. części m. LEGNICA do 18.40 ześrodkowuje się w rejonie pld.-zach. LEGNICA.

Straty:

- w ludziach: 12 zabitych i 20 rannych;
- w sprzęcie: jeden moździerz 120 mm, dwa transportery opancerzone, trzy Km.

2. Położenie sił i środków rozpoznania: SPR 16 pz w składzie plutonu transporterów z 16 kp prowadząc rozpoznanie na kierunku BROCHOCIN (7664), STARE JAROSZOWICE (7543) ustalił inżynierską rozbudowę punktów oporu nieprzyjaciela w rejonach: MODLIKOWICE (7759), ZAGRODNO (7359). Pozostałe siły i środki 16 kr znajdują się w odwodzie dowódcy pułku w rejonie stanowiska dowodzenia.
3. W rejonie lasów zach. RADZIECHÓW (7857) działa grupa partyzancka „BOLESŁAWIEC” w składzie ok. 60 ludzi. Wyposażenie grupy: broń maszynowa, dwa moździerze 82 mm, pięć rgppanc. Grupa jest w gotowości do wykonywania zadań na korzyść 16 pz zgodnie z decyzją dowódcy pułku. Łączność z dowódcą grupy partyzanckiej zapewnia się przez sztab 22 DZ.
4. Pododdziały 16 pz prowadziły kilkakrotnie działania bojowe w warunkach nocnych. Pułk ma w wyposażeniu środki noktowizyjne do prowadzenia pojazdów mechanicznych i wozów bojowych w nocy,

- celowniki nocne oraz lornetki do wykrywania źródeł promieniowania podczerwonego.
5. Z zeznań jeńców, zdobytego sprzętu oraz innych źródeł informacji wiadomo, że pododdziały 11 BZ posiadają środki nocnego widzenia oraz lekki, przenośny sprzęt radiolokacyjny. Ponadto czołgi brygady wyposażone są w reflektory ksenonowe.
  6. Stan napromieniowania pododdziałów pułku — średnio w granicach 10—15 R.
  7. Klucz LMSz wyznaczony do oświetlenia terenu w pasie natarcia 16 pz posiada: 24 bomby oświetlające, 2 bomby sygnalizacyjne, 6 bomb zapalających.
  8. Warunki meteorologiczne w dniu 30.8:
    - zachmurzenie zmienne, wiatr w przyziemnej warstwie atmosfery o prędkości 3 m/sek, kierunek wiatru — północny;
    - temperatura powietrza na wysokości 50 i 200 m od ziemi: w dzień 20 °C, w nocy 12—15 °C;
    - świt — 4.00, zmrok — 19.12.
  9. Organizacja wojsk własnych — wg etatu ćwiczebnego.
  10. Decyzję meldować o 18.30 na SD pułku.

IV.

Praca do wykonania:

1. W roli oficerów sztabu i szefów służb pułku ocenić położenie, przygotować dane niezbędne dowódcy pułku do powzięcia decyzji oraz opracować mapy robocze i plany wykorzystania swych pododdziałów.
2. W roli dowódcy 16 pz powziąć decyzję i wrysować ją na mapę.
3. Opracować meldunek decyzji — z uwzględnieniem współdziałania i dowodzenia wojskami.
4. Opracować plan oświetlenia 16 pz.

Załączniki:

- Nr 1 — Arkusz identyfikacji wojsk nieprzyjaciela.
Nr 2 — Położenie wojsk własnych i nieprzyjaciela o 17.30 30.8

ARKUSZ IDENTYFIKACJI WOJSK NIEPRZYJACIELA

Korpus	Dywizje	Brigady	Oddziały i pododdziały dywizyjne						Uwagi	
			Pododdziały brigadowe			Artyleria dywizyjna	Rodzaje wojsk i służb	Oddziały korpusne		
			piechota	czołgi	inne pododdziały					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2 KA (NZ)	4 DZ	? BZ	? bpzmot ? bz ? bz	104 bcz		?d „HJ” 4 pam ? daplort	4 kd, ? br ? bsap ? bł ? k ABC ?		Straty 4 DZ ok. 40%	
		? BZ	111 bpzmot ? bz ? bz	? bcz	11 kr, ?? ??					
		12 BPanc	122 bz	? bcz, ? bcz	?					
	10 DZ	BZ	? bpzmot, ? bz ? bz	bcz	bcz	285 da, ?? ??		? br ? kd		
		BZ	? bpzmot, 292 bz ? bz	bcz	bcz	?	? pam	? bł 10 k ABC ? bsap	250d „S” 210 dam	
		30 BPanc	? bz	303 bcz, ? bcz	bcz	?				
	12 DPanc	? BZ	? bpzmot, ? bz bz	344 bcz	345 da, 34 kr ????					
		35 BZ	? bpzmot, ? bz 353 bz	? bcz	? bcz	?	? ?			
		36 BPanc	? bz	363 bcz ? bcz	? bcz	?				

3. SYTUACJA ARTYLERYJSKA 16 pz

I.

16 pz z 2/22 pa od godzin południowych 30.8 rozwijał natarcie na lewym skrzydle dywizji wykonując uderzenie w kierunku LASKOWICE (7400), LUBIATÓW (7572). Po zniszczeniu części sił 112 bpz nieprzyjaciela i opanowaniu LEGNICY pododdziały 16 pz do 17.30 30.8 uchwyciły rubież przedstawioną na szkicu położenia wyjściowego.

II.

1. Dotychczasowy podział sił i środków artylerii oraz położenie jej pododdziałów o 17.30 30.8 przedstawia się następująco:
  - moździerz i artyleria batalionowa wykonują zadania ogniowe w grupowaniu batalionów;
  - 16 ba ze SO w rejonie 500 m pld. SMOKOWICE (7177) obezwładnia kontratakującego nieprzyjaciela na prawym skrzydle 2/16 pz;
  - 2/22 pa bez 4b na SO w rejonie pld. NOWY DWÓR (7382). BIEŚNIK (7381), st. NOWA WIEŚ LEGNICKA (7283). 4b wspiera natarcie 1/16 pa ze SO w rejonie (7578d);
  - OPpanc pułku — 16 bappanc na rubieży rozwinięcia wzdłuż szosy pld. PAWŁOWICE BIAŁE (7275—76).
2. Straty w sprzęcie pododdziałów artylerii:
  - 1 bp — zniszczony jeden moździerz 82 mm oraz uszkodzona wyrzutnia PPK (wymaga naprawy średniej);
  - 2 bp — zniszczony jeden moździerz 82 mm i granatnik SPG-9;
  - 3 bp — uszkodzony moździerz 120 mm (osłabiacze odrzutu).
  - 2/22 pa w dotychczasowych działaniach stracił dwie haubice 122 mm (w 5 i 6 baterii) oraz jedną radiostację R-108 i dalmierz;
  - 16 bappanc — uszkodzona armata 85 mm (czas naprawy ok. 8 godz.).
3. Straty sanitarne w pododdziałach artylerii — zgodnie z sytuacją tyłową.
4. Stan amunicji w pododdziałach artylerii o godz. 17.30 30.8:
  - a) 1 bp:

— dla moździerzy 120 mm	— 0,4 jo;
— dla moździerzy 82 mm	— 0,35 jo;
— dla PPK i SPG-9	— 0,3 jo;
  - b) 2 bp:

— dla moździerzy 120 i 82 mm	— 0,35 jo;
— dla PPK	— 0,3 jo;
— dla SPG-9	— 0,2 jo;

- c) 3 bp:
  - dla moździerzy 120 i 82 mm — 0,25 jo;
  - dla PPK — 0,1 jo;
  - dla SPG-9 — 0,2 jo;
- d) 16 bhb — 0,35 jo;
- e) 2/22 pa — 0,4 jo;
- f) 16 bappanc:
  - dla 85 mm armat — 0,4 jo;
  - dla PPK — 0,45 jo.

III.

O godz. 17.40 30.8 szef artylerii 16 pz otrzymał ze sztabu artylerii 22 DZ następujące zadanie:

1. 22 drt jest w gotowości do zwalczania środków napadu jądrowego oraz odwołu 4 DZ nieprzyjaciela raketami jądrowymi o mocy 20 i 10 kt. Na kierunku natarcia 16 pz przewiduje się do końca dnia 30.8 wykonanie jednego uderzenia jądrowego o mocy 3 kt.
2. DGA-22 wesprze walkę nocną 16 pz ogniem jednego dywizjonu (3/22 pa) wykonując zadania na żądanie szefa artylerii pułku. W ramach wsparcia 16 pz 3/22 pa może zużyć 0,3 jo.
3. Artyleria 16 pz zabezpieczy do świtu 31.8 działania nocne pododdziałów pułku zgodnie z decyzją dowódcy pułku. Z chwilą wejścia do walki 22 pcz — przekazać do dyspozycji dowódcy 22 pcz 2/22 pa. Przewidywana rubież wejścia do walki 22 pcz — RADZIECHÓW (7857); KOLONIA GRODZIEC (7256).
4. Do końca dnia artyleria 16 pz może zużyć amunicji do:
  - 122 mm haubic — 0,5 jo;
  - 85 mm armat — 0,4 jo;
  - 120 mm moździerzy — 0,45 jo;
  - 82 mm moździerzy — 0,4 jo;
  - PPK — 0,5 jo;
  - SPG-9 — 0,3 jo.
5. Na prowadzenie nocnych działań artyleria 16 pz otrzymuje amunicję do:
  - 122 mm haubic — 0,7 jo (w tym 0,2 oświetlającej);
  - 85 mm armat — 0,5 jo;
  - 120 mm moździerzy — 0,7 jo (w tym 0,1 oświetlającej);
  - 82 mm moździerzy — 0,7 jo;
  - PPK — 1,0 jo;
  - SPG-9 — 0,6 jo.

Czas i miejsce dostarczenia wyżej wymienionej amunicji szef artylerii uzgodni z kwatermistrzem pułku.
6. W dniu dzisiejszym artyleria 16 pz może wykorzystać 3 śmigłowco-
loty.

IV.

Praca do wykonania:

1. Przygotować meldunek zawierający dane o użyciu artylerii niezbędne dowódcy 16 pz do powzięcia decyzji.
2. Opracować zarządzenie bojowe szefa artylerii 16 pz.
3. Wziąć udział w opracowywaniu przez oficerów sztabu 16 pz planu oświetlenia.

4. SYTUACJA INŻYNIERYJNA 16 pz

I.

Ogólna sytuacja inżynieryjna oraz położenie inżynieryjnych elementów pułku — patrz założenie ogólne.

II.

O 17.30 30.7 szef saperów 16 pz otrzymał z dywizji zarządzenie zabezpieczenia inżynieryjnego natarcia 16 pz. Z otrzymanego zarządzenia, meldunków od podwładnych oraz innych źródeł szefowi saperów 16 pz między innymi wiadomo, że

1. W pasie natarcia pułku stwierdzono:
  - pole minowe z min DM-11 w rejonie GOŚLINÓW (7674);
  - miny przeciwpancerne przed frontem natarcia 3 kcz; dokładne położenie min jest w trakcie ustalania przez saperską grupę torującą kompanii;
  - pododdziały inżynieryjne npla rozbudowujące od 16.00 30.8 zapory minowe w rejonie: wzg. 163,0 (7772) i rozwidlenie dróg (7269);
  - wykonywanie przez npla prac ziemnych za pomocą materiału wybuchowego i maszyn inżynieryjnych na rubieżach: wzg. 163,0 (7772), LUBIATÓW (7572), BRENNIK (7168) i rz. SKORA;
  - kierowanie niewielkich kolumn samochodowych — prawdopodobnie ze sprzętem minersko-zaporowym — w rejon lasu (7368).
2. W zakresie inżynieryjnego zabezpieczenia natarcia 16 pz należy szczególną uwagę zwrócić na:
  - rozpoznanie przedsięwzięć inżynieryjnych nieprzyjaciela, zwłaszcza na kierunku: CZERWONY KOŚCIÓŁ (7374), PODOLANY (7367), OLSZANICA;
  - sprawne pokonywanie przeszkód i zapór inżynieryjnych nieprzyjaciela na kolejnych rubieżach obronnych, a szczególnie na rubieży wzg. 163,0 (7872), LUBIATÓW, BRENNIK i rz. SKORA;

- przygotowanie i utrzymanie dróg dla 16 pz i drogi: GIERŁATOWIEC (7269), ŁUKASZÓW (7364), OLSZANICA dla 22 pcz;
- przygotowanie sił i środków inżynierskich do odparcia kontrataków nieprzyjaciela, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków: GOŁOCIN (7868), KWIATÓW (7670) i GOŁACZÓW (8064), STRUPICE (7567);
- zabezpieczenie pod względem inżynierskim wejścia do walki części sił 22 pcz; zakres, miejsce i termin wykonania zadań należy uzgodnić z szefem saperów 22 pcz.

Przejścia w zaporach inżynierskich oraz przeszkody na drogach należy oznaczyć znakami świetlnymi.

3. W pasie natarcia 16 pz przewiduje się działanie:

- OZap 22 DZ na kierunku: CHOJNÓW, LUBIATÓW (7571) — z zadaniem minowania na rubieży: most (7868b), płu. skraj lasu (7768);
- OZR 22 DZ — z zadaniem utrzymania dywizyjnej drogi: RZESZOTARY (8080), STUDNICA (7971), WOJCIECHÓW (7863), MODLIKOWICE (7759).

4. Dodatkowo 16 pz otrzymuje następujące środki inżynierskie:

- 8 małych ładunków wydłużonych;
- 1 duży ładunek wydłużony;
- 120 ładunków UZ-2;
- 150 min TM-53;
- 50 min typu „PŁOMIEN-60”;
- 0,5 tony materiału wybuchowego;
- 80 elektrycznych laterek kieszonkowych;
- 50 drogowych znaków świetlnych.

Termin i miejsce dostarczenia środków wskaże szef saperów 16 pz.

Ponadto pułk otrzymuje agregat oświetleniowy z batalionu saperów dywizji.

III.

1. 16 pz jest wzmocniony 2 pl 2 ksap 22 bsap. Dotychczasowy podział pododdziałów inżynierskich jest następujący:

- SIPR — dri 16 ksap (patrol działa wspólnie z SPR 16 pz);
- 2/16 pz — 3 dr 2 plsap 2 ksap. Drużyna działa jako saperska grupa torująca w składzie 3 kez;
- 3/16 pz z 2 plsap (bez 3 dr) 2 ksap 22 bsap. Pluton zabezpieczał walkę 3/16 pz w LEGNICY;

- OZR — plid 16 ksap;
- OInż. — 16 ksap (bez plid i dri pl sap).

W batalionach piechoty zorganizowane są grupy rozpoznawczo-torujące przeznaczone do rozpoznania zapór inżynieryjnych i wykonywania w nich przejść. W każdej kompanii czołgów znajdują się po dwa trały minowe typu KMT-4 i jeden trał typu KMT-5.

2. Aktualny stan sprzętu i środków inżynieryjnych w pododdziałach pułku przedstawia się następująco:
  - a) stan sprzętu — według etatu;
  - b) stan środków:

Wyszczególnienie	1 bp	2 bp	3 bp	OZR	OInż	Uwagi
Mały ładunek wydłużony	1	1	—	—	1	
Duży ładunek wydłużony	—	1	—	—	—	
Ładunek UZ-53	10	—	—	—	30	
Miny TM-53	—	—	—	—	50	
Miny PMD-6	—	—	—	—	30	
Miny typu „PŁOMIEN-60”	—	—	—	—	10	
Materiał wybuchowy	0,1	0,1	—	0,1	—	

3. Rzeka SKORA ma szerokość 8—10 m, głębokość 0,8—1,0 m, szybkość prądu 1,0 m/sek.; brzegi wysokie. Na niektórych odcinkach rzeki występują wały o wysokości 1—2 m. Dno kamieniste.

IV.

Praca do wykonania:

W roli szefa saperów 16 pz przeprowadzić analizę zadania i ocenę położenia oraz przygotować dla dowódcy pułku dane dotyczące inżynieryjnego zabezpieczenia natarcia.

5. SYTUACJA TECHNICZNA 16 pz

1. Obsługa techniczna.

Przed wprowadzeniem 16 pz do walki służba techniczna poddała sprzęt techniczny niezbędnym zabiegom obsługowym. Czołgom wykonano OT-2, a pojazdom kołowym — OT-1. O godz. 17.30 30.8 średni przebieg sprzętu technicznego pułku wynosił 70 km.

2. Zapas kilometrów dla wozów bojowych 16 pz o godz. 17.30 dnia 30.8

Wzór 2 E

Związek taktyczny, oddział, podod- dział	Marka pojazdów	Liczba pojazdów o zapasie km od — do								Razem pojazdów	Średni przebieg w ciągu dnia walki na pojazd	Uwagi
		0-500		500-1000		1000-2000		powyżej 2000				
		siln.	gąs.	siln.	gąs.	siln.	gąs.	siln.	gąs.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
16 pz	T-54A	1	1	2	2	—	9	9	—	12		
2 kcz	Skot					7	—	29		36		
2 bp	T-54A	2	2	—	—	4	11	7	—	13		
1 kcz	Skot					8	—	27	—	35		
3 bp	T-54A	1	1	—	—	5	12	7	—	13		
3 kcz	Skot					5	—	32	—	37		
Pododdz. pułku	T-54A							3	3	3		
	PT-76							3	3	3		
	Skot							17		17		
	Ciągn. panc.							5	5	5		

Liczba czołgów o najmniejszym zapasie km:

— 2 kcz — 1 czołg o zapasie przebiegu 100 km i 2 czołgi o przebiegu 150 km;

— 3 kcz — 1 czołg o zapasie przebiegu 100 km.

W obu przypadkach dane liczbowe dotyczą możliwości eksploatacyjnych silników czołgowych. Przebieg międzyremontowy dla czołgów T-54A wynosi 6000 km, dla transporterów — 18 000 km i samochodów — 40 000 km. Wytrzymałość przebiegu gąsienicy wynosi 2000—2500 km.

3. Stan techniczny pojazdów mechanicznych 16 pz o godz. 17.30 dnia 30,8

Wzór 1 E

Nazwa oddz. pododdz. ZT	Rodzaj pojazdu	Liczba wg etatu	Liczba wg ewid.	Brak do etatu		Wymaga remontu				Sprawnych w szyku w dniu	
				szt.	% (4:3)	RB	RS	RK	SB	Liczba	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 bp	czołgi		12			2	1	1	2	6	
	transportery	38	36			6	2	1	4	23	
	ciągn. panc. i gąs.		1							1	
	samochody	15	14			3	—	—	2	9	
2 bp	czołgi		13			3	1	1	3	5	
	transportery	38	35			5	2	2	5	21	
	ciągn. panc. i gąs.		1							1	
	samochody	15	13			2	1	—	1	9	
3 bp	czołgi		13			2	1	—	2	8	
	transportery	38	37			5	2	—	3	27	
	samochody	15	15			2	2	1	1	9	
bcz	czołgi	40	—								
	transportery										
	ciągn. panc. i gąs.	3	—								
Pozost. pododdz. pułku	samochody	6	5			1				4	
	czołgi	3/3	3/3			1/1	—	—	1	1/2	
	transportery	18	17			3	—	—	—	14	
	ciągn. panc. i gąs.	2	2						—	2	
Razem	samochody	137	130			9	4	3	11	103	
	czołgi	43/3	41/3			8/1	3	2	8	20/2	
	transportery	132	125			19	6	3	12	85	
	ciągn. panc. i gąs.	5	5			—	—	—	—	5	
	samochody	188	177			17	7	4	15	134	
	czołgi										
	transportery										
	ciągn. panc. i gąs.										
	samochody										

4. Rozmieszczenie sprzętu uszkodzonego

Czołgi, transportery i samochody wymagające remontu bieżącego znajdują się w rejonach walki pododdziałów pułku. Sprzęt wymagający remontu średniego ewakuowano do pułkowego PZSU, natomiast sprzęt

wymagający remontu kapitalnego pozostawiono w miejscach uszkodzenia. Na wykonanie remontu bieżącego czołgu załoga dysponująca jednym środkiem remontowym potrzebuje średnio 6 godzin czasu dziennego, kierowca transportera — 4 godziny, a kierowca samochodu — 3 godziny.

5. Stan środków remontowo-ewakuacyjnych

16 pz posiada etatowe środki remontowo-ewakuacyjne. Stan uzupełnienia — 90%. Dotychczasowe ugrupowanie środków remontowo-ewakuacyjnych przedstawia się następująco:

- 1 bp z 2 kcz posiada GRE nr 1, która pracuje w LIPCE (7677);
- 2 bp z 1 kcz posiada GRE nr 2, która znajduje się w PGR SZYMKOWO (7276);
- 50% kompanii remontowej 16 pz obsługuje pułkowy PZSU w KŁĘBANOWICE (7389), a pozostałe siły i środki są w marszu, czołem na wysokości m. KOŻLANKI (7281).

W pasie działania 16 pz pracuje dywizyjna GRE, w której skład wchodzi: dwa środki remontowo-czołgowe, dwa środki remontowe pojazdów kołowych i ciągnik pancerny. Szefowi służb technicznych — zastępcy dowódcy 16 pz zezwala się grupę tę wykorzystywać do prac remontowo-ewakuacyjnych od godziny 18.00 30.8 do 24.00 30.8. Obecnie GRE dywizji znajduje się w BARTOSZÓW (7384).

6. Stan zaopatrzenia materiałowo-technicznego

O godzinie 17.30 30.8 zestaw remontowy do czołgów oraz stan części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych był na wyczerpaniu. Elementy służby technicznej meldowały, że kończą się im materiały techniczne. Magazyn sprzętu technicznego pułku posiadał jeszcze 0,2 zestawu remontowego do czołgów i 1000 kg części zamiennych do pojazdów kołowych.

Pułk zmechanizowany posiada jeden zestaw remontowy, który wystarcza na wykonanie 10 remontów bieżących czołgów. Waga zestawu — 4,5—7,5 tony. Ponadto do transporterów i samochodów pułk posiada etatowo 4—6 ton części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych.

7. Wiadomości dodatkowe:

- a) O godzinie 17.30 30.8 szef służb technicznych — zastępca dowódcy 16 pz znajdował się w sztabie pułku, a sekcja techniczna — przy KSD.
- b) Dywizyjny PZSU nr 3 — czynny w PROCHOWICE (8394). Od godziny 24.00 30.8 planuje się rozwinąć PZSU nr 4 w LEGNICY, wykorzystując stałe urządzenia techniczne byłych stacji obsługi w koszarach.

c) Ustala się sygnał wezwania przez załogę pomocy technicznej: „trzykrotny błysk światła koloru czerwonego w odstępach co 5 sekund” powtarzany co 2 minuty aż do otrzymania potwierdzenia jego odbioru.

8. Praca do wykonania:

Oceń sytuację techniczną w świetle obecnego położenia i nowego zadania, jakie otrzymał pułk. Zaplanować po linii technicznej wykonanie decyzji dowódcy 16 pz i wydać niezbędne zarządzenia.

6. SYTUACJA TYŁOWA 16 pz

I.

16 pz 22 DZ od godzin południowych 30.8 prowadzi działanie zaczepne. Tyły pułku konsekwentnie realizują plan zabezpieczenia tyłowego. Szczegółowe położenie tyłów oraz ich stan przedstawiają się następująco:

1. Rozmieszczenie pododdziałów i urządzeń tyłowych:

- 1/16 pz — LIPCE (7677);
- 2/16 pz — w ugrupowaniu 6 kp;
- 3/16 pz — w rejonie ześrodkowania batalionu (w 80% zniszczone);
- 16 bcz — wraz z tyłami 2/16 pz;
- KSD wraz z k zaopatrzenia (bez plutonu transportu amunicji) w marszu, czołem tor kolejowy (7183);
- pl. tr. am. (18 sam. Star 6×6 i 5 P-3) w rejonie przyjęcia amunicji dostarczonej przez dywizję — las 2 km pd. ROGOŻNIK (7293);
- PPM — PRZYBYKÓW (7281).

2. Stan środków materiałowych w jk:

Rodzaj zaopatrzenia	Pododdziały					PPG
	1 bp	2 bp	3 bp	16 bcz	pozo- stałe	
amunicja: — strzelecka piech.	0,4	0,3	0,1	—	0,4	0,1
— strzel. do broni pokładowej	0,6	0,5	0,3	0,5	—	—
— art. i moźdz.	0,35	0,3	0,2	—	0,4	—
— czołgowej	—	—	—	0,6	—	—
— plot	0,8	0,7	0,5	0,5	—	—
inps: — benz. samoch.	0,6	0,7	0,4	0,7	0,7	0,2
— olej napędowy	0,7	0,8	0,3	0,3	—	0,2
żywność: — należność „W”	2	2	—	1	1	1
— należność „S-1”	0,5	0,5	0,3	0,5	—	0,5

Po przyjęciu zaopatrzenia dostarczonego przez dywizję pułk będzie posiadał pełne zapasy ruchome amunicji. Przeładunek amunicji zostanie zakończony około 18.30 30.8.

3. Zabezpieczenie medyczne

W pododdziałach pułku znajduje się następująca ilość porażonych* i chorych:

- 1/16 pz: JASZKÓW (7576) — 12, TARNINÓW (7479) — 6;
- 2/16 pz: PGR SZYMANKOWO — 6;
- 3/16 pz: 8 żołnierzy 7 kb wymaga natychmiastowej pomocy medycznej;
- PPM: 23 porażonych jest przygotowanych do dalszej ewakuacji;
- k zaopatrzenia: 4 żołnierzy uległo zatruciu pokarmowemu. Kompania medyczna utraciła 1 sam. sanitarny, 1 kierowcę i 2 sanitariuszy.

4. Zabezpieczenie techniczne — według oddzielnego założenia.

II.

Z zarządzenia kwatermistrza 22 DZ dostarczonego na KSD pułku w godzinach rannych 30.8 wiadomo, że:

1. Rozmieszczenie pododdziałów i urządzeń tyłowych 16 pz:

- 22 batalion zaopatrzenia od 18.00 30.8 będzie znajdował się w rejonie: wył. GOLANKA DOLNA (8193), SZCZEDRZEKOWICE, wył. KAWICE (7799), ROGÓW LEGNICKI; SD batalionu — skrzyżowanie dróg w lesie (8097d);
- DPM — od 17.00 30.8 GRZYBIANY (7489), w godzinach rannych 31.8 planuje się rozwinąć DPM siłami 121 mbw w PGR ŁUKASZÓW (7367) lub PODOLANY (7367);
- PZSU dywizji planuje się rozwinąć na rubieży: CHOJNÓW — NOWA WIEŚ ŻŁOTORYJSKA lub RADZIECHÓW (7757) — GRODZIEC (7155).

2. Dywizyjna droga dowozu i ewakuacji:

- nr 1: PROCHOWICE, MIŁOSNA (8990), RASZKÓWKA, LISIEC, CZERNIKOWICE;
- nr 2: MOTOCZYN, PIOTRÓWEK, GRZYBIANY, LEGNICKIE POLE (6887b), PGR OW CZARKI (7471), WOJCIECHÓW (7862).

Rokady:

- nr 1: PROCHOWICE — ROGOŹNIK;
- nr 2: ZIMNA WODA — PAŃNÓWEK (7976) — BRENNIK (7169);
- nr 3: CHOJNÓW — NOWA WIEŚ ŻŁOTORYJSKA.

*) Do porażonych zalicza się: rannych, kontuzjowanych, oparzonych, skażonych ciałami promieniotwórczymi, bronią biologiczną, ludzi z odmrożeniami itp.

3. Na okres walki nocnej należy zgromadzić niezbędną ilość środków materiałowych z takim wyliczeniem, by w godzinach rannych 31.8 posiadać w pułku około 60—70% zapasów ruchomych. W tym celu około 20.00 31.8 w rejon drugiego rzutu tyłów pułku zostanie dostarczone transportem dywizji 0,5 jo różnych rodzajów amunicji, 0,3 jn paliw i 1 rdz. żywności. Brakujące ilości zaopatrzenia należy pobrać z drugiego rzutu tyłów dywizji własnym transportem.
4. Dodatkowe normy zużycia amunicji do godzin rannych 31.8:

— strzeleckiej piechoty	— 0,6 jo;
— strzeleckiej do broni pokładowej	— 0,7 jo;
— artyleryjskiej i moździerzowej	— 0,7 jo;
— czołgowej	— 0,5 jo;
— przeciwlotniczej	— 0,5 jo.
5. Ewakuację medyczną z pułku dywizja przeprowadza własnymi siłami. Na okres walki nocnej należy wzmocnić we własnym zakresie pododdziały medyczne pułku transportem ogólnego przeznaczenia i noszowymi.
6. KSD 22 DZ od 18.00 30.8 — MOTYCZYN (8095).

III.

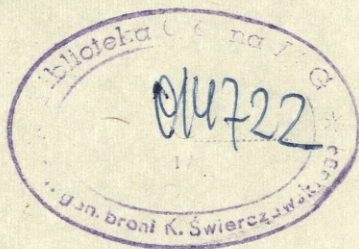
Dane dodatkowe:

1. Tyły pułku ukompletowane w około 90%, z tym, że 3 bp stracił pl. zaopatrzenia, 1 instruktora sanitarnego i 1 samochód sanitarny. W kompanii medycznej brak 1 samochodu sanitarnego, a sala opatrunkowa wymaga remontu bieżącego.
2. Szef służby uzbrojenia i elektroniki o 17.45 przybył na SD i zawiadomił kwatermistrza pułku, że wśród rozładowanej amunicji brak jest naboju oświetleniowych.
3. St. lekarz zawiadamia, że o 17.00 30.8 PPM został zbombardowany — dotychczas brak bliższych danych.
4. Dowódca k. zaopatrzenia melduje, że kolumnę drugiego rzutu tyłów pułku zatrzymał i czeka na rozkazy.
5. Stwierdzono wypadki podpalania zabudowań i lasów oraz ostrzeliwania kolumn wojskowych przez nieznaną sprawców.
6. Około 30% strat sanitarnych stanowią porażeni z oparzeniami 2 i 3 stopnia. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że straty sanitarne pułku od broni konwencjonalnej wynosiły w ciągu dnia walki 8—12% stanu osobowego.

IV.

Praca do wykonania:

1. W roli kwatermistrza pułku dokonać analizy zadania bojowego i ocenić sytuację tyłową oraz powziąć decyzję.
2. W roli st. lekarza pułku opracować plan zabezpieczenia medycznego pułku.

Wydrukowano w 500 egz.

Egz. Nr 1—500 Kancelaria Tajna ASG

Wykonał: ON

Druk. ASG — Nr z. 97 (01402/WW)

5-821015

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Dziej Zbiory Specjalnych
Nr ewid. 059618

ARKUSZ nr 1 do Nr Ks. 01404/ww

MAPA ROBOCZA POMOCNIKA

(Decyzja do działań)

1AD (N)
2,3KA,30,40DZ

2KA (N)
7,11DZ,35BZ

7DZ (N)
19,20BZ,21BPanc

35BZ
Piech

bpz
Odwod 7DZ

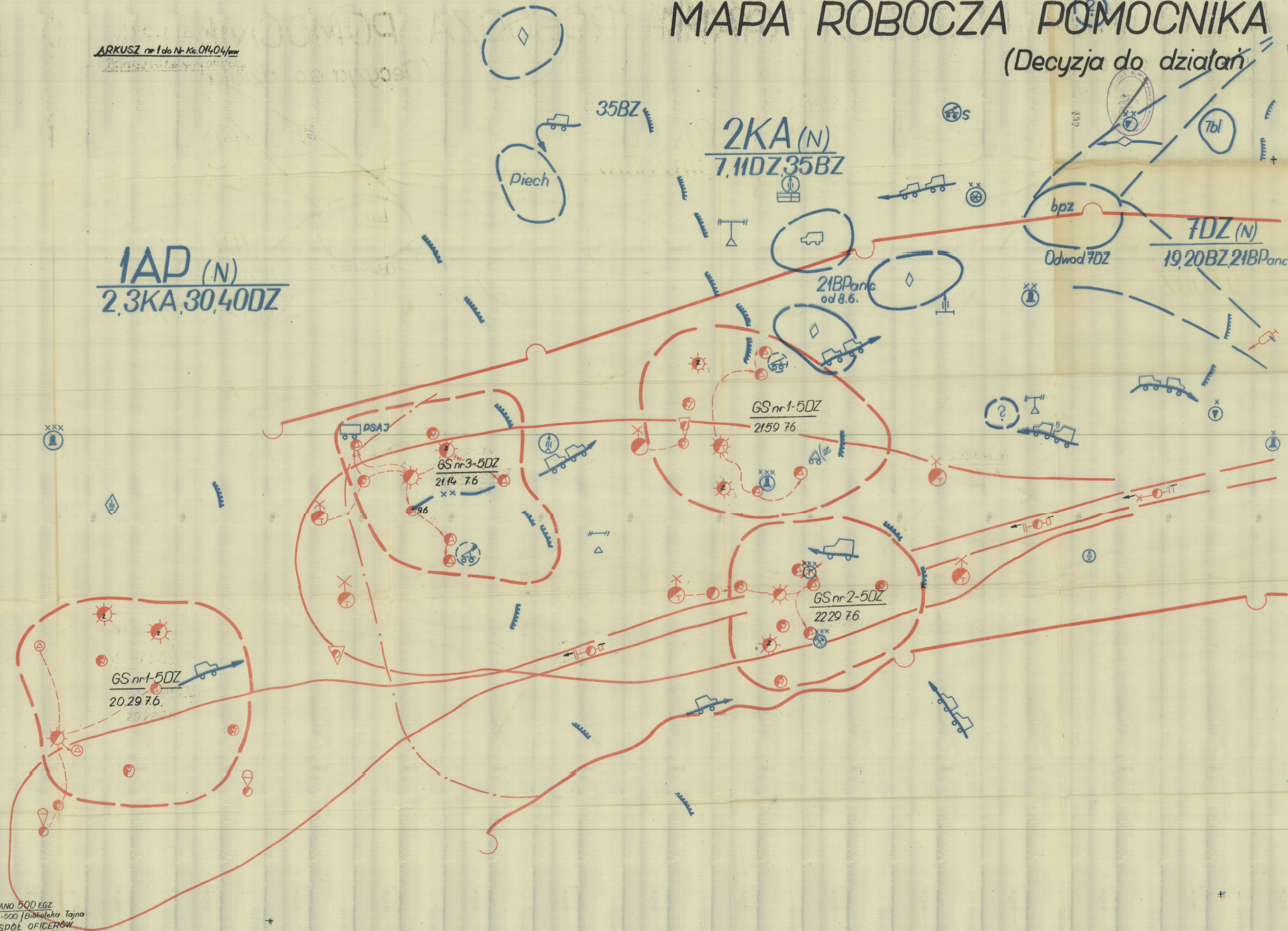
21BPanc
od 8.6.

GS nr 1-5DZ
21.59 7.6

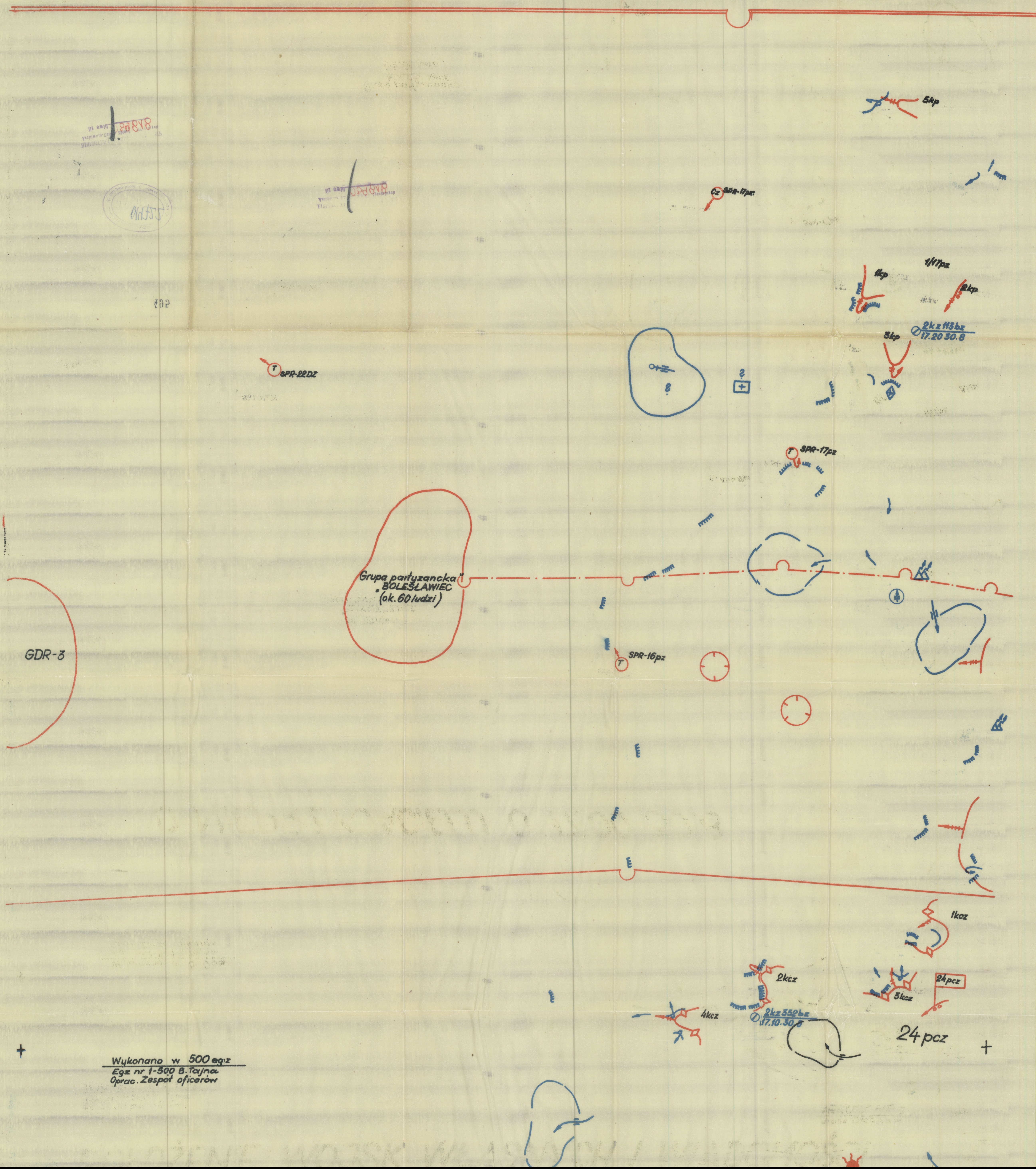
GS nr 3-5DZ
21.14 7.6

GS nr 2-5DZ
22.29 7.6

GS nr 1-5DZ
20.29 7.6

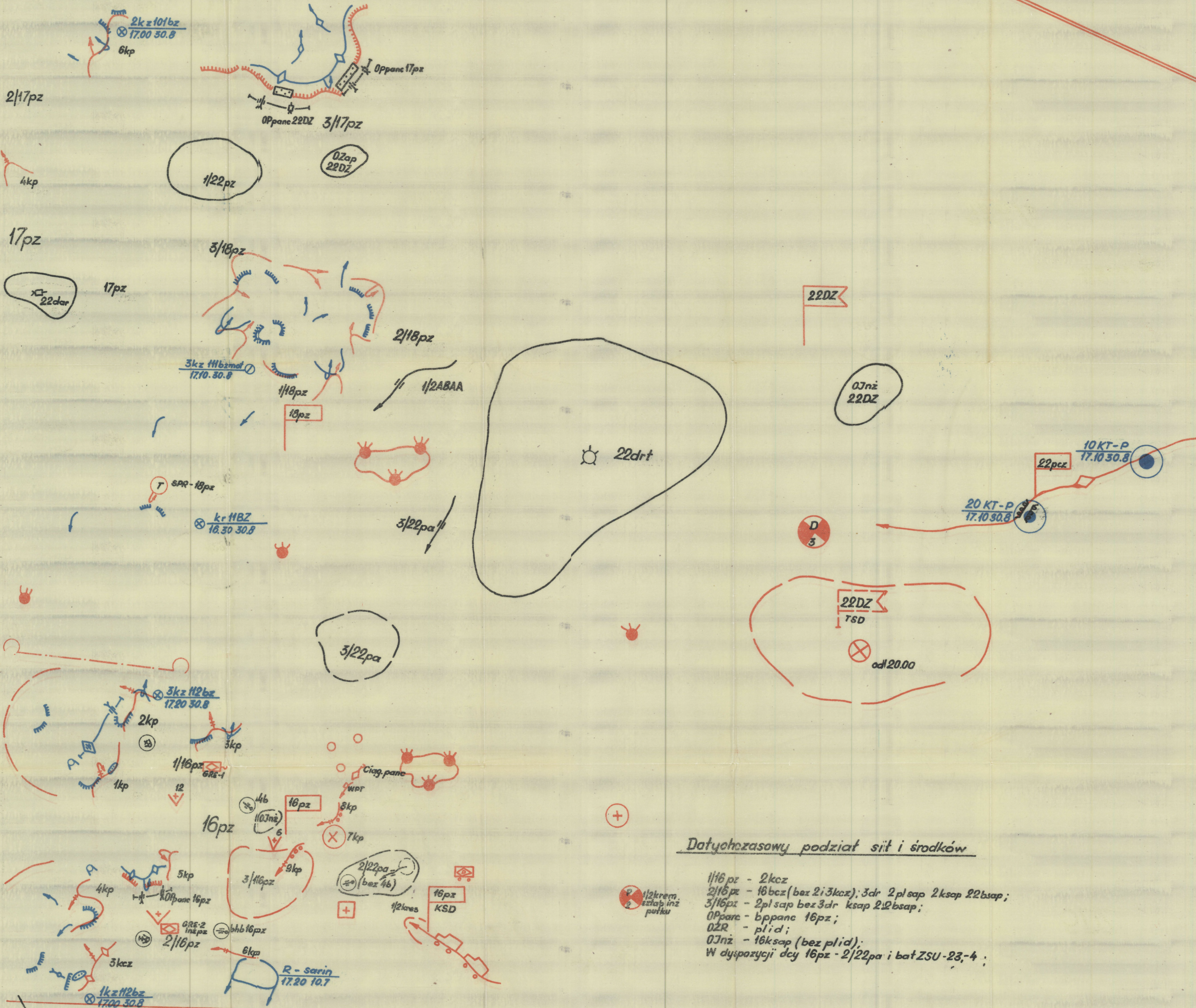
POŁOŻENIE WOJSK WŁASNYCH I WIADOMOŚCI O NIEPRZYJACIELU O 17.00 30.8

Wykonano w 500 egiz
Egz nr 1-500 B. Tajna
Oprac. Zespół oficerów

5DZ

29pz

22DZ

07nz
22DZ

D
3

22DZ
TSD
od 20.00

10KT-P
17.10.30.8

20KT-P
17.10.30.8

Datyokoasowy podział sił i środków

- 1/16 pz - 2kcz
- 2/16 pz - 16bcz (bez 2i3kcz); 3dr 2plsap 2ksap 22bsap;
- 3/16pz - 2pl sap bez 3dr ksap 22bsap;
- 0Panc - bppanc 16pz;
- 0ZR - plid;
- 07nz - 16ksap (bez plid);
- W dyspozycji dcy 16pz - 2/22pa i bat ZSU-23-4;

Zadanie batalionów pierwszego rzutu do zmroku 30.8

23DPanc

5kcz

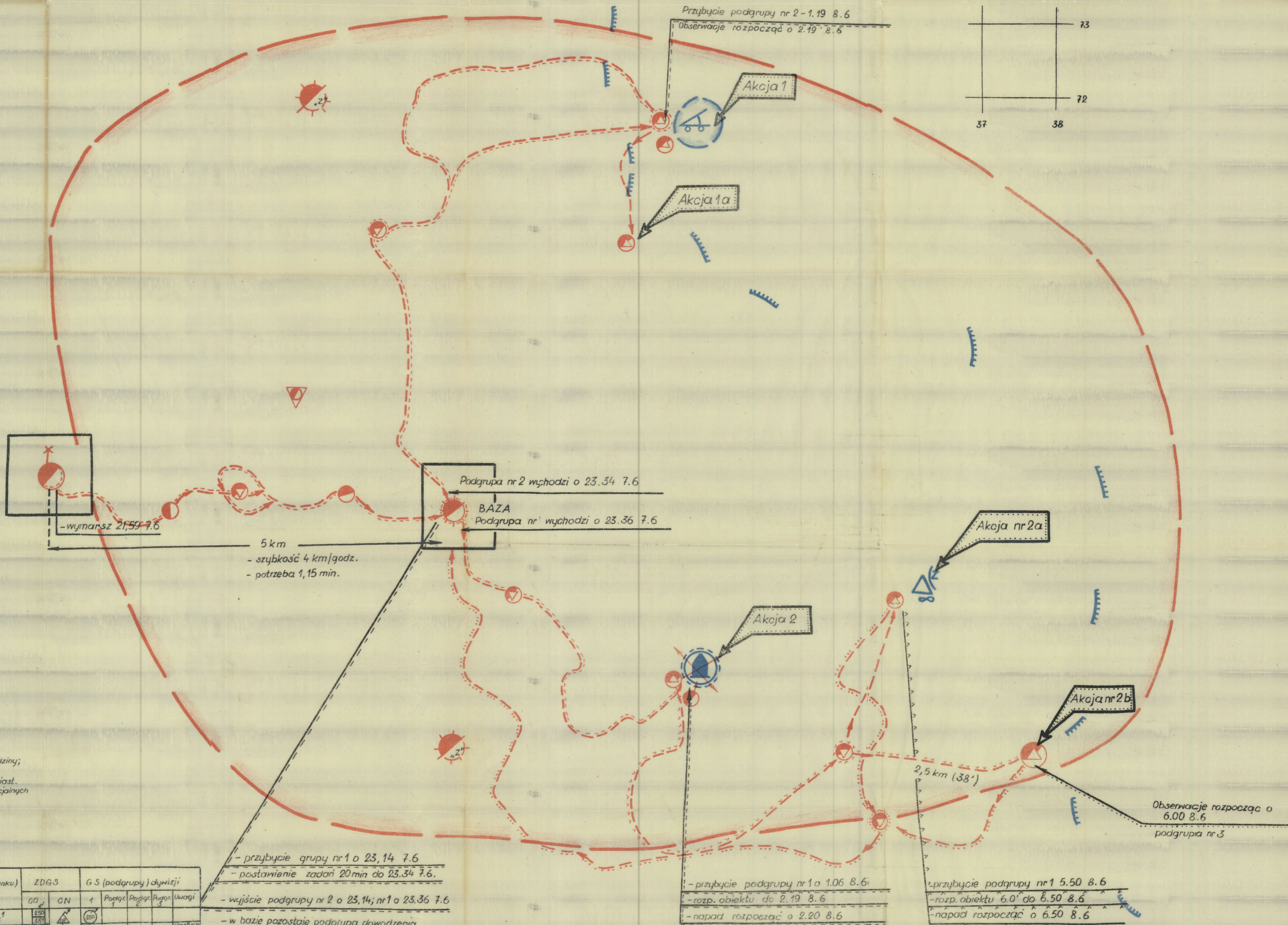

PLAN DZIAŁANIA GS-1 NA TYŁACH NIEPRZYJACIELA

MAPA 1:25.000

Załącznik nr 3 do części pierwszej ZT nr 5/57

TAJNE
Egz. Nr. ....
Poz. Ks. 01405/nw

LEGENDA

- Kryptonim GS nr 1 - "GROM"
- Skład: ppor Nowak + 7 zwiadowców
- Wyposażenie: 1 radiostacja R-350, 4 R-352, 4 radiostacje do naprowadzania lotnictwa, 1 ładownia akumulatorów. Żywność na trzy dni. Osobiste uzbrojenie i wyposażenie (w tym 120 kg materiału wybuchowego).
- Grupa zostanie przerzucona na śmigłowcach M-2. Wylądowanie grupy z rejonu rozmieszczenia od 20.40. Odbiór śmigłowców z grupą z lądowiska (7418) o 21.12 26. Gotowość grupy do działania na tyłach nprk o 2.19 8.6.

5. Zadania GS nr 1

- Ustalić czas zajęcia stanow. startów, przez wyrzutnię HONEST JOHN w rejonie KOLBIEL;
  - potwierdzić i zmierzycie skład amunicji artyleryjskiej i strzeleckiej w rejonie lasu (633);
  - potwierdzić i naprowadzić własne lotnictwo na radarowy posterunek obserwacji sil powietrznych nieprzyjaciela w rejonie (6536);
  - potwierdzić rozbudowę rubieży obronnej na odcinku zach. KOLBIEL, płd. KOLBIEL
  - Ustalić czas i siły nieprzyjaciela obsadzające rubież obronną na odcinku: płn. KOLBIEL, płd. GOŁCZAN;
  - śledzić przegrupowanie wojsk nieprzyjaciela na kierunku: - SIEWNICA (7142), KOLBIEL, GÓRA KALWARIA; - GARWOLIN, KOLBIEL.
6. Dane o nplu grupa przekazuje przez radiostacje R-350 co cztery godziny; pierwszy meldunek o 3.10 8.6. Ważne wiadomości o nieprzyjacielu przekazuje na fali dyżurnej natychmiast. Kryptonimy, numery, hasła - zgodnie z danymi radiowymi do działań specjalnych (pobrać w kancelarii)

- Wschód słońca w dniu 8.6 3.16 słońce 2.19
- Zachód słońca w dniu 7.6 o 19.52, zmrok 20.49
- Łączność

Numer	Nazwa sieci (kierunku) radiowych	ZDG-S		G-S (podgrupy) dyżurni				Współcz. dzwony
		OO	ON	1	Podgr.	Podgr.	Podgr.	
15	Kierunek radiowy 1 grupy specjalnej	220	320	520				
16	KJP dyżurny dla grupy specjalnej (od 1 do 5)							
17	Sić radiowa UKF dla grupy specjalnej			520	530	540	550	

WYKONANO w 500 egz.
Egz. 1-500 zeszyt tekstyczny
Opr. Zespół Oficerów

Pom. Szefa Wydziału Rozpoznawczego 5DZ do spraw działań specjalnych

(-)

SR 5DZ DS DZIAŁAŃ SPECJALNYCH

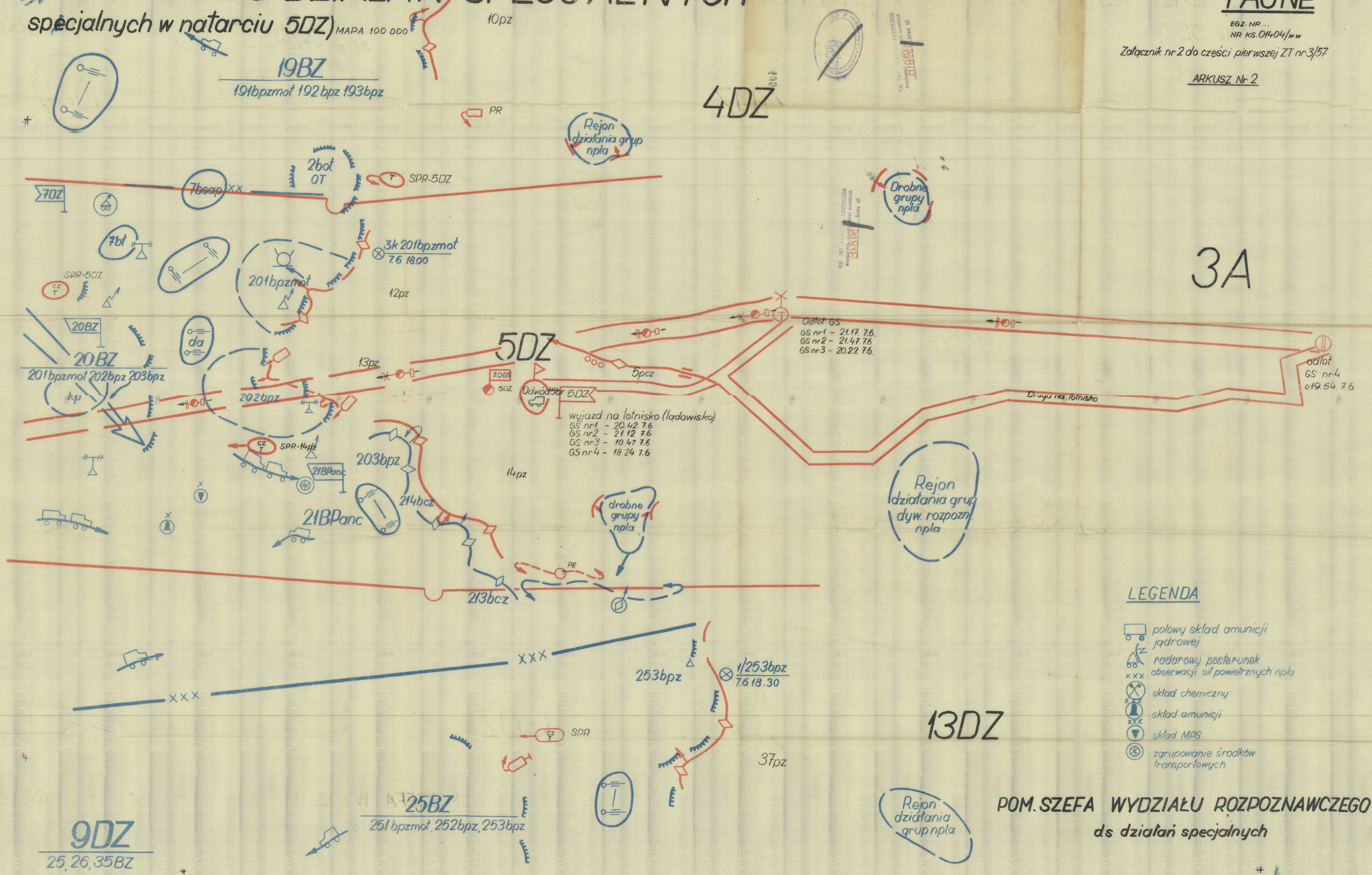
specjalnych w natarciu 5DZ) MAPA 100 000

TAJNE

EGZ. NR...
NR KS. 01404/w/w

Załącznik nr 2 do części pierwszej ZT nr 3/57

ARKUSZ Nr 2

- polowy skład amunicji jądrowej
- radarowy posterunek obserwacji sił powietrznych npla
- skład chemiczny
- skład amunicji
- skład MPS
- zgrupowanie środków transportowych

POM. SZEFA WYDZIAŁU ROZPOZNAWCZEGO ds działań specjalnych